

Danmark
digitaliserer
for lidt

Få styr på din
kildekritik på
nettet

Har din
arbejdsplads
høj social kapital?

11

tema

INFORMATIONSSPECIALISTER SÆTTER SPOR I VIRKSOMHEDEN

● Kommunalt partnerskab - der gi'r smil på læben!

DDElibra - også en succés på skolerne!

På over halvdelen af landets folkeskoler benyttes Axiells webbaserede bibliotekssystem.

DDElibra Web Professionel baserer sig på et tæt samarbejde med det lokale folkebibliotek.

Ved benyttelse af samme bibliotekssystem, opnår kommunen de helt store fordele.

Arbejdsgange effektiviseres, ansvaret for systemet flyttes til folkebibliotekets systemadministratorer, indkøbsrutiner varetages af folkebiblioteket på baggrund af skolebibliotekets materialevalg, og nye muligheder for søgning i alle materialer er til glæde og gevinst for begge bibliotekstyper.

Mange års erfaring på skoleområdet!

Axiell har mange års erfaring med dette kommunale partnerskab, og har et stadigt og tæt samarbejde med skolernes brugergruppe omkring den videre udvikling af systemet.

Det betyder, at vi i Axiell holder os på tæerne for at kunne opfylde de krav, som også skolerne stiller til et moderne og topfunktionelt system. Næste version i 2012 indeholder helt nyt design - og andre spændende nyheder! Senest har **Hillerød** folke- og skolebiblioteker valgt DDElibra som én samlet løsning - med flot problemfri driftsstart 11.11.11! Alle bibliotekerne i Hillerød har tillige valgt at lade Axiell stå for hele driften!

Kontakt os - så fortæller vi mere!

AXIELL

The Arena for Archives-Libraries-Museums

Axiell Scandinavia A/S
Stamholmen 157, 4. sal · 2650 · Hvidovre
tlf. 3338 2525
www.axiell.dk · axielldk@axiell.com

”

Der er afgjort et stort behov for informations-specialister, fordi bibliotekstilgangen jo netop handler om at sætte viden i system.

Flemming Poulfelt, professor på Institut for Ledelse, Politik og Filosofi på Copenhagen Business School

PERSPEKTIV

Bibliotekarforbundets Fagmagasin Perspektiv

Lindevangs Allé 2
2000 Frederiksberg
Tlf: 38 88 2233 · Mail: perspektiv@bf.dk
Hjemmeside: www.perspektiv.bf.dk
Ekspedition mandag-fredag kl. 9-15

Udgiver: Bibliotekarforbundet

Redaktion:

Ansvarshavende redaktør: Henrik Hermann
Tlf: 38 38 06 37 · Mail: hermann@bf.dk
Koordinerende journalist: Anette Lerche
Tlf: 38 38 06 38 · Mail: lerche@bf.dk
Journalist: Sabine Mønsted
Tlf: 38 38 06 36 · Mail: moensted@bf.dk
Studertermedhjælp/korrektur
og Del din Viden:
Laura Kjestrup Nielsen · Mail: lkn@bf.dk

Annoncer:

DG Media as, St. Kongensgade 72
1264 København K
Tlf: 70 27 11 55 · fax: 70 27 11 56
Mail: epost@dgmedia.dk
Kontaktperson:
Morten Holm: 3370 7674

Tryk: CO2-neutralt hos KLS Grafisk Hus A/S,
ISSN: 1904-7940, Danske Specialmedier

Design/Layout: Woer+Gregorius

Abonnement: abonnement@bf.dk.
Årsabonnement 600 kr. Udland
960 kroner. BF-medlemmer modtager
automatisk bladet.

Oplag: Distribueret oplag iflg. Dansk
Oplagskontrol: 6.503. Dette nummer
er trykt i 6.800 eksemplarer.

Adresseændring og uregelmæssigheder i
leveringen meddeles til Bibliotekarforbun-
dets medlemsafdeling: medlemsafd@bf.dk

Forsiden: Det kan betale sig for virksom-
heder at sætte deres viden i system.
Informationsspecialisternes indsats
betyder flere penge i kassen.
Foto Jakob Boserup.

12 *tema* INFORMATIONSSPECIALISTER SÆTTER SPOR I VIRKSOMHEDERNE

»Informationsspecialisternes arbejde er enten meget vigtigt eller vigtigt for, at jeg kan løse mine opgaver«. Sådan svarer 77 procent af de adspurgte i en rundspørge, som Perspektiv har foretaget. Det betyder både noget for bundlinjen og for de enkelte medarbejdere at have en informationsspecialist ansat.

36 GADGETS

Thomas Vigild
præsenterer de
nyeste gadgets

i øvrigt

- Boganmeldelser 21
- HB noter 38
- Job og karriere 40
- Nyt Job 47
- Nye stillinger 48
- Kalender 50

INDHOLD

06 AKTUELT INTERVIEW

Damian Arguimbau, kommentator i Weekendavisen, mener, at bibliotekerne har en afgørende betydning for det danske e-bogsmarked.

26

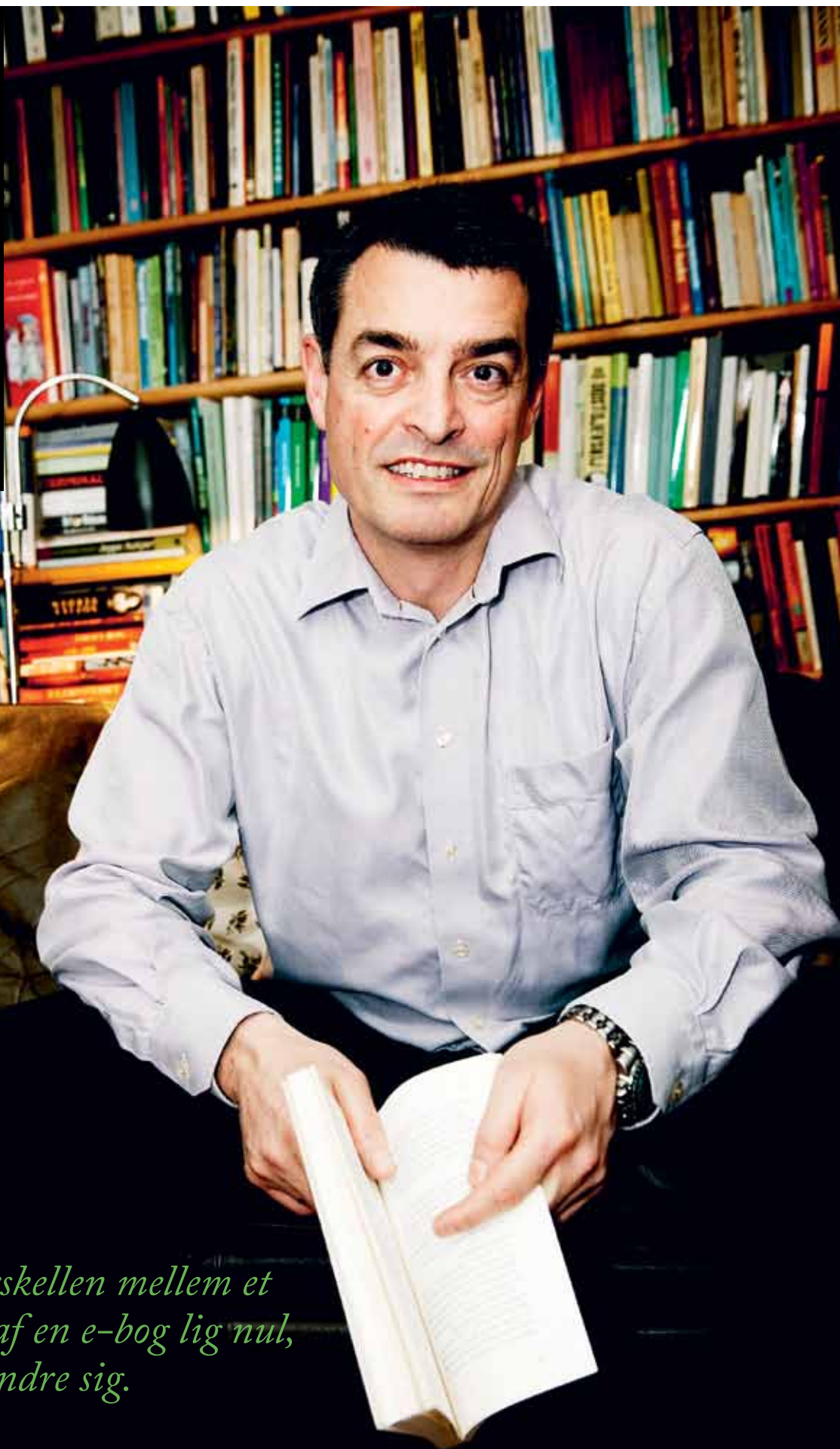
HISTORIEN OM EN LILLE FIASKO, DER BLEV EN STOR SUCCES

De store forlag ville ikke være med. Men så kom de på bedre tanker, og bogmessen er nu vokset sig så stor, at den flytter fra Forum til Bella Centret.

- 08 Formandens leder
- 10 Overblik fra nettet
- 18 Dagene er ret blæksprutteagtige
- 19 Redaktørens spalte
- 20 9 ting du bør vide om Spotify
- 22 Dansk kulturarv svigtes
I Norge digitaliserer man sin kulturarv i et højt tempo. Danmark er langt bagefter.
- 24 Kildekritik kræver analyse og refleksion
Interview med Jeppe Nicolaisen, lektor og ph.d ved IVA.
- 26 Sådan får du mest ud af din kildekritik på nettet
Jeppe Nicolaisen, lektor og ph.d., belyser flere af de modeller, der eksisterer for kildekritik på nettet.
- 29 Resumeer fra Del Din Viden
- 30 Behovet for at være it-kyndig har aldrig været større
Artikel fra Del Din Viden
- 43 Klummen af Jens Hofman Hansen
- 44 Tillid, retfærdighed og samarbejde
Social kapital er et gode for både medarbejdere og ledelse, men det kræver en helhjertet indsats at opnå resultater.

Damian Arguimbau

Damian Arguimbau har en baggrund som litterær agent, redaktør, konsulent, oversætter og forfatter. Damian anmelder børne- og ungdomslitteratur og kommenterer brancheforhold i Weekendavisen med baggrund i sine uddannelser som cand.mag. i litteraturvidenskab, HD(A) og datanom.

”

Lige nu er forskellen mellem et køb og et lån af en e-bog lig nul, men det vil ændre sig.

Bibliotekerne modner e-bogsmarkedet

Damian Arguimbau bekymrer sig om, hvordan mennesker i fremtiden skal få adgang til god litteratur. Derfor glæder han sig over, at bibliotekerne nu er med til at modne det danske marked for e-bøger.

Du har skrevet flere indlæg om »Det digitale bibliotek«. Hvad er din motivation for at debattere emnet?

- Jeg har en fortid i forlagsbranchen, som jo er lidt gammeldags. Men i de senere år er den blevet påvirket af ændrede arbejdsvilkår, fordi både produktionsforholdene og forbrugermønstrene har ændret sig. Blandt andet betød de frie priser på bogmarkedet en grundlæggende ændring, og jeg synes, at det er spændende at følge udviklingen. Og så bekymrer jeg mig om, hvordan mennesker skal få adgang til god litteratur i fremtiden. Den kamp, der er på det digitale område lige nu, kan sikre en fremtidig læsekultur. Men man kan ikke bare læne sig tilbage og sige, at det nok skal gå.

Kan man drage paralleller mellem musik- og bogbranchen?

- I dag er meget af den musik, der forbruges, piratkopieret. En af grundene til denne situation er måske netop, at musikbranchen forsøgte at bremse udviklingen. I dag har digitale tjenester som iTunes og Spotify betydet, at det er blevet lettere og billigere at købe musik, og at piratkopieringen dermed falder. De tjenester har en stor volumen, og her kan man nok ikke drage en direkte parallel til bogverdenen. For bøger forbruges ikke på samme måde som musik, som du jo forbruger på tre minutter til en forholdsvis lav pris. Man kan faktisk sige, at bogen er i konkurrence med mange andre medier, og at den lidt har mistet sin status som elitens kulturmedie. Der er en tendens til, at man i det daglige forbruger ting, der er let tilgængelige. Det har for eksempel også betydet, at Danmarks Radio har lukket klassisk P2 på FM-båndet.

Hvilke muligheder ser du i den e-bogsaftale, som bibliotekerne og forlagene har indgået?

- Det er positivt, at der er en aftale på plads. Inden da var folks motivation for at forbruge e-bøger lille. Selv om e-bøger er smarte, så er de irriterende begrænsede. Du kan ikke låne dem ud, det er svært at overskue, hvad du har, hvis du har mange e-bøger, og hvad sker der, når e-bogslæseren bliver for gammel eller rettighedsmodellerne ændres? Kan man så stadig læse sine e-bøger? Generelt kan man også sige, at det danske udvalg af e-bøger var lavt, og at priserne var høje. Det, at bibliotekerne nu sikrer, at man gratis kan læse 4.000 e-bogs-titler vil motivere folk til at købe en e-bogslæser. Så får man mere erfaring med, hvordan man bruger e-bøger og bliver mere fortrolig med e-bogslæserne. I udlandet har vi set stor vækst på området,

men det er ikke sket i Danmark, og derfor bør danske forlag også arbejde mere med e-bøger, nu hvor markedet bliver mere modent.

Hvad synes du så om bibliotekernes e-bogstilbud, eReolen.dk?

- Jeg synes, at det er et udmærket site. Dog er det en smule uoverskueligt at finde rundt, hvis man er interesseret i et bestemt emne inden for skønlitteratur. Der er stor fokus på at gøre det visuelt og vise bogforsiderne, og det giver jo egentlig ikke mening, når man taler om e-bøger, hvor forsiden jo ikke betyder noget. Her synes jeg, at metadata er mere relevant. I virkeligheden savner jeg meget at det, som bibliotek.dk gør så godt. Og så forestiller jeg mig, at der kommer en udfordring for bibliotekarer, fordi e-bøger appellerer til, at man ikke kun søger i metadata, men også søger i indhold.

Du har tidligere peget på, at det var et problem, at aftalen bag eReolen.dk er indgået med de store forlag og ikke de små. Hvad synes du om aftalen i dag?

- Problemet er blevet væsentligt mindre, fordi der er mange forlag, der efterfølgende har tilmeldt sig. Det ville nok også have været svært at lave en aftale uden de store forlag, og omvendt er det svært at vide, hvordan aftalen ville have set ud, hvis man også havde forhandlet med de små. De store forlag er vigtige at få med, hvis man vil have et udvalg af e-bøger, der er interessant, men konsekvensen kan være, at man mangler vækstlaget. Jeg kunne stadig godt have ønsket mig flere modeller, og selv om denne aftale ophører om et år, så må det være vanskeligt efterfølgende at afprøve helt nye modeller.

Nogle forfattere er bekymrede over e-bøgerne på bibliotekerne. Har de grund til denne bekymring?

- Man kunne godt forestille sig, at e-bøger på bibliotekerne trækker gulvtæppet væk under det kommercielle marked, og jeg kunne godt forestille mig, at der vil blive indført en karenstid på e-bøger, ligesom der er på cd'er, eller at man indførte andre begrænsninger. Men omvendt, så modner bibliotekerne et meget umodent marked, og på sigt vil forlagene kunne levere ydelser, som bibliotekerne ikke kan. Lige nu er forskellen mellem et køb og et lån af en e-bog lig nul, men det vil ændre sig. Forlagene vil skabe en merværdi ved køb, lave abonnementsordninger med mere. ■

Fagligt engagement

Hvad skal man skrive i årets sidste leder? Det kunne selvfølgelig være standardteksten om året, der gik eller en opremsning af Bibliotekarforbundets projekter for året, der kommer. Er det specielt interessant læsning? Jeg tvivler. Jeg kan også mærke, at det føles lidt tungt på tastaturet. Måske skal jeg for en gang skyld starte et andet og mere personligt sted. For kunne årets sidste leder ikke handle om at takke de mennesker, jeg har arbejdet sammen med og mødt i løbet af året? De er alle sammen afgørende for, at mit hverv som formand er interessant og givende, og de samme mennesker gør det fagligt udfordrende at være ansat i Bibliotekarforbundet sekretariat eller sidde i hovedbestyrelsen. De – eller I – er afgørende for, at vi kan levere det, vi er sat i verden for. Vores arbejde er betinget af, at I er aktive medlemmer, der kritiserer og giver feedback på det, der fungerer og det, der ikke gør. Dialogen med jer er med til at sætte retningen for arbejdet og udvikle nye tanker og erkendelser.

I løbet af 2011 har jeg talt med mange medlemmer på arbejdspladserne og ved aftenmøder, faglige arrangementer og konferencer, og efter hvert eneste møde står jeg tilbage med en stor respekt og ydmyghed over, hvor ærlig snakken er. Hvor bevidste folk er om, hvordan deres arbejdsplads fungerer, og hvor gerne de vil bidrage konstruktivt. De seneste år har været hårde på de offentlige biblioteker med store forandringer indholdsmæssigt og økonomisk og med organisationsforandringer, sammenlægninger og omprioriteringer som en noget hård hverdagskost. Det offentlige biblioteksvæsen er ikke længere en sektor, hvor man sidder sikkert i jobbet, og pengene er små, når det kommer til udviklingsprojekter og kompetenceudvikling. Det fører forståeligt nok til usikkerhed og bekymring, og

mange giver udtryk for, at de har svært ved at finde og fastholde det faglige fokus. Den røde tråd forsvinder i de mange forskellige opgaver, og mængden af projekter vokser til et niveau, hvor hverdagen kan føles som endnu en tur i hamsterhjulet. Opgavernes forskellighed og de mange projekter gør det svært at overskue, hvor erfaringerne og kompetencerne bliver af. Det er svært nok at holde snor i sin egen læring, endnu sværere at holde styr på, hvad kollegerne beskæftiger sig med - og den følelse ender i sidste ende som frustration på lederens bord. Der er tydeligvis brug for, at man i langt højere grad får fokus på den kompetenceudvikling, der rent faktisk foregår i det daglige. At kompetenceudvikling ikke nødvendigvis kun foregår på en conference eller et kursus, men at den enkelte medarbejder i løsnings af de daglige opgaver hele tiden er nødt til at tilegne sig ny viden og udvikle nye kompetencer. Det kræver, at man bryder den mentale mur mellem drift og udvikling ned og ser, hvordan hver eneste handling i hverdagen indeholder kimen til udvikling og fremdrift. Hvis man vel at mærke har overskuddet og overblikket til at se det og anerkende det både som individ, kolleger og ledelse.

Så årets sidste leder kommer i virkeligheden til at handle om jer, Bibliotekarforbundets medlemmer. Om jeres imponerende faglige engagement og stolthed, der nogle gange trives på trods. Om jeres kritiske og konstruktive indspark til debatten, der giver nye erkendelser og viser nye veje. Jeg glæder mig til at møde jer igen i 2012.

SPECIELT PROGRAM
TIL REPARATION AF
BLU-RAY
+ PlayStation 3
DISCS

FORESTIL DIG EN ROBOT...

der hurtigt og effektivt reparerer hver og én af bibliotekets ridsede CD'er og DVD'er, så de bliver som nye – til en utroligt lav pris pr. disc...

Du synes måske, at det lyder for godt til at være sandt, men det kan rent faktisk lade sig gøre!

Disc-Go-Tech Roboto er med sin banebrydende "Hydra-Shine" teknologi den mest avancerede maskine på markedet

og vil på ingen tid arbejde sig igennem jeres stakke af ridsede discs. 100% fuldautomatisk og med op til 100 discs i én arbejdsgang – så du kan fokusere på alle de mange andre opgaver i hverdagen.

Roboto er hurtig, effektiv og ren – og desuden utroligt let at betjene.

Læs mere på www.sundsound.dk eller kontakt os for en uforpligtende snak og en demonstration.

Se Roboto i brug hos blandt andre disse biblioteker:

Albertslund, Herning, Roskilde, Helsingør, Holbæk, København, Frederiksberg, Egedal, Hjørring, Køge og Vordingborg.

29. november 2011

Redaktøren til Folkeskolen

Bibliotekarforbundets Fagmagasin Perspektiv og perspektiv.bf.dk skal have ny ansvarshavende redaktør. Efter at have været ansat siden 2003 i Bibliotekarforbundet som ansvarshavende redaktør af forbundets daværende fagblad Bibliotekspressen og stået bag udviklingen af forbundets nye magasin Perspektiv og sitet Del Din Viden, har undertegnede redaktør, Henrik Hermann, sagt jobbet op og tiltræder ved årsskiftet en ny stilling som bladredaktør for Danmarks Lærerforenings fagblad Folkeskolen med tilhørende netmedier.

Perspektivs koordinerende journalist Anette Lerche konstitueres på posten som ansvarshavende redaktør. Anette Lerche blev i 2002 uddannet som journalist med fagspeciale i kulturjournalistik fra journalisthøjskolen i Aarhus og blev ansat i Bibliotekarforbundet i 2003.

Hermann

Der er afskedsreception i Bibliotekarernes Hus torsdag den 15. december fra 16-18, hvor medlemmer, samarbejdspartnere og interessenter er velkomne.

22. november 2011

Silkeborg vinder pris for digital videndeling

Bibliotekar Jørgen Høst fra Silkeborg Bibliotekerne har vundet Del Din Digitale Viden-prisen i form af et gavekort til en tablet computer. Vinderartiklen om en smart app er en meget hands-on og anvendende

artikel med overskriften »Spar penge – scan en bog med din smartphone«.

Jørgen Høst indleder sin artikel, således:

»Kender du det? Du står med en bog i hånden, som du overvejer at købe – lige til du opdager prisen...? Nu er der håb for økonomien, hvis du har en smartphone med dig. Med en ny applikation fra Silkeborg Bibliotekerne kan du scanne strekkoden på bogen og straks se, om den er hjemme på ét af bibliotekerne og låne den dér – og det er jo helt gratis.«

Perspektivs dommerpanel, der udgøres af redaktionen, har besluttet at tildele Jørgen Høst Del Din Digitale Viden-prisen på 5.000 kroner, fordi artiklen i en relativt kort, men velskrevet form udtrykker videndeling på et meget praktisk og anvendeligt niveau.

- Jeg er meget glad og beæret over at få tildelt prisen, lyder det fra Jørgen Høst, der arbejder som webredaktør på Silkeborg Bibliotekerne.

Oprindeligt var der udlovet en iPad for bedste artikel om digital viden, men Perspektivs redaktion er hverken forlovet med Apple eller Amazon eller andre – derfor må vinderen selv købe en tablet computer efter eget valg.

Hermann

16. november 2011

Kulturministeren vil Danskernes Digitale Bibliotek

Uffe Elbæk optrådte afslappet i tøj og tale, da han første gang talte i Nyborg for landets bibliotekschefer om bibliotekernes muligheder i en vanskelig tid. Det kan kun gå for langsomt med at få etableret Danskernes Digitale Bibliotek, og det går langsomt, nu med vanskelige

forhandlinger med KL. Ministeren lovede at gøre bibliotekssagen synlig i alle politiske rum, men flere penge til sektoren er der ingen af.

- Jeg ved, at der er en masse bøvl lige nu med KL, men som minister vil jeg understrege, at det virkelig, virkelig er mig magtpåliggende, at vi får gennemført det her projekt med Det Digitale Bibliotek. Der er nogle forhandlinger, som ikke er landet helt endnu, men jeg håber, de lander så snart som overhovedet muligt, sagde en velopløst Uffe Elbæk på det årlige biblioteksledermødet i Nyborg arrangeret af Styrelsen for Bibliotek og Medier. Uffe Elbæk kaldte det absurd, at det for ham som borger på Frederiksberg er muligt at låne en bog i fysisk fastform fra Københavns Kommunes Biblioteker, mens det tilsvarende er umuligt for ham at låne en e-bog dér.

Hermann

10. november 2011

Tv-show om biblioteker med dansk input

Biblioteksfolk fra hele verden bliver hver uge interviewet i internetprogrammet This Week in Libraries. Jan Holmquist, udviklingschef på Guldborgsund Bibliotekerne, var med i program nummer 56, blandt andet for at fortælle om bibliotekernes situation i Danmark.

Indtil videre er der produceret 58 programmer af tv-showet This Week in Libraries med undertitlen

The first global library internet TV show. Programmet, der har eksisteret i cirka et år, bliver lavet af to hollandske bibliotekarer. Finansieringen består af sponsorkroner, og de to bibliotekarer, der leverer muskelkraft, Erik Boekesteijn og Jaap van de Geer, bliver ofte inviteret med til konferencer rundt i verden. Ideen med programmet er, at biblioteksfolk over hele verden kan dele erfaringer og viden.

- Vi står med mange af de samme problemer i forhold til krisen på bibliotekerne verden over. Grundessensen i det vi gør, er det samme, hvad enten vi som bibliotekarer arbejder med et æseldrevet bibliotek i Afrika eller med Danskernes Digitale Bibliotek. Vi har forskellige kulturer og forskellige løsninger, og der kan vi lære noget af hinanden, siger Jan Holmquist, der deltog i programmet for blandt andet at fortælle om situationen i Danmark i forhold til biblioteker..

Mønsted

9. november 2011

120.000 digitale bøger frit tilgængelige i Norge

Bokhylla.no er Norges digitale bogtjeneste og 10 millioner sider vil snart være søgbare. Beslutningen er politisk og skal være med til at bevare ikke kun kulturarven, men også den norske identitet. Erkendelsen af, at norsk er et lille sprog, og at internettet overvejende fungerer på engelsk, har blandt andet fået den norske regering til at kaste penge i digitaliseringen og bevaringen af den norske kulturarv.

»Det er ingen grund til at tro, at udenlandske aktører skal føle et ansvar for at gøre norsk kultur og litteratur synlig på nettet.« som der står på Bokhyllas hjemmeside. Bøger fra det sidste årti samt fra det 16. til det 19. århundrede er i

PÅ DISSE SIDER FÅR DU ET UDPLUK AF DE NYHEDER, DER ER BLEVET BRAGT PÅ PESPEKTIV.BF.DK

første omgang blevet digitaliseret. Det betyder, at der også er et stort antal nye titler fra 1990 til 2000. Fordelen ved, at det store projekt er en politisk beslutning og en national opgave, og at ikke for eksempel Google har stået for digitaliseringen er, ifølge Bokhylla.no, at brugerne kan læse hele tekster, og ikke som hos Google, kun dele af bøgerne.

Læs mere her:

www.nb.no/bokhylla

Mønsted

8. november 2011

Frederiksberg Bibliotek beskyldt for at føje DR

»Se filmen, DR ikke ville vise.« Sådant lød invitationen fra Frederiksberg Kommunes Biblioteker til fremvisning af filmen Defamation søndag den 6. november. En dokumentarfilm med et kritisk fokus på udbredelsen af antisemitismen i dag, som DR i to år ikke har vist på trods af, at kanalen selv har skudt penge i projektet. DR klagede over ordlyden af invitationen, som herefter blev ændret.

Grunden til at biblioteket valgte at ændre invitationen efter en klage fra DR, var ifølge kommunikationsmedarbejder Christian Juul Yssing, at personalet fandt DR's kritik relevant. DR mente invitationen var for unuanceret.

- Vi kunne godt forstå, hvad de mente, da vi kiggede nærmere på det. Invitationen kunne læses som et partsindlæg i debatten om filmen, hvilket ikke var tiltænkt, siger Christian Juul Yssing.

Chefredaktør på Filmmagasinet

Ekko, Claus Christensen, er derimod forundret over bibliotekets reaktion i sagen, og mener at biblioteket har lade sig presse af DR.

I Filmmagasinet Ekko siger han, at biblioteket efter henvendelsen fra DR kontaktede ham for at spørge ind til det oplæg, han ville komme med, når han skulle introducere filmen og foreslog, at der ud over ham skulle være en, der repræsenterede de modsatte synspunkter.

Læs artiklen i Filmmagasinet Ekko: DR lægger pres på bibliotek <http://www.ekkofilm.dk/?allowbreak=false&id=1491>

Mønsted

7. november 2011

De nordiske lande sætter fokus på spil

Den anden weekend i november er der Nordisk Spildag på biblioteker i Danmark, Sverige, Norge og Finland. Cirka 20 danske biblioteker deltager. Over 80 folkebiblioteker i de nordiske lande sætter spil på dagsordenen - både computerspil og brætspil.

Det er især de norske biblioteker, der bakker op om den nordiske spildag med cirka 50 deltagende biblioteker, konstaterer Thomas Vigild, der er projektkoordinator for Nordisk Computerspilsprogram, der koordinerer temadagen for de nordiske biblioteker.

Han peger på, at konkurrencen med Bogforum kan have betydet, at der ikke er så mange danske biblioteker, der deltager. Men også i Danmark har man fået øjnene op for, at bibliotekerne kan danne rammen for gode sociale oplevelser i lokalsamfundet, når lokale mødes og spiller på biblioteket.

Lerche

Det kan betale sig at lade informationsspecialisterne sætte deres aftryk på virksomhedens projekter og systemer. Størstedelen af medarbejderne, i en undersøgelse foretaget af Perspektiv, svarer, at informationspecialisternes arbejde er afgørende for, at de kan løse deres opgaver.

INFORMATIONSSPECIALISTER SÆTTER SPOR I VIRKSOMHEDERNE

Det kan ses på bundlinjen, når informationsspecialister får foden inden for i en virksomhed og sætter viden i system.

Udfordringen er til gengæld at få medarbejderne til at søge viden uden for deres sociale netværk og at gøre videndeling til en rutine, der belønnes.

H »Hurtigt svar og input fra andre kilder end dem, jeg selv ville have fundet.«

Sådan lyder en kommentar fra en medarbejder i en privat virksomhed om informationsspecialisternes arbejde. Perspektiv har spurgt i alt 30 medarbejdere i tre private virksomheder om informationsspecialisternes betydning, og 95 procent svarer, at det har afgørende eller stor betydning, at virksomhedens viden er let tilgængelig. 77 procent mener, at informationsspecialistens arbejde er vigtigt eller meget vigtigt for, at de overhovedet kan løse deres opgaver.

Blandt andet lyder det: »Når der er brug for det, er de der«. »Hjælpsomme og vidende inden for området«. »De yder rigtig god hjælp i de tilfælde, hvor materialet ikke er direkte tilgængeligt online«.

Alle de medarbejdere, der har deltaget i undersøgelsen, er tilfredse eller meget tilfredse med den hjælp, de har fået fra informationsspecialisten i deres virksomhed.

DER ER PENGE I DET

Men virksomhederne ansætter ikke informationsspecialister for deres blå øje og hjælpsomheds skyld. Det kan slet og ret betale sig. Flere og flere virksomheder har fået øjnene op for betydningen af såkaldt vidensledelse og vidensøkonomi. Flemming Poulfelt, professor ved Institut for Ledelse, Politik og Filosofi på Copenhagen Business School, ser en klar tendens mod en ledelsesform med meget mere fokus på videndeling og videnshåndtering, og forklaringen er simpel. Der er penge i det.

- Hvis man genbruger virksomhedens viden, så undgår man at skulle opfinde den dybe tallerken igen og igen. Men

TEKST SABRINE MØNSTED FOTO JAKOB BOSEERUP

det handler også om at udvikle ny viden, og det kræver en kultur, hvor medarbejderne bliver motiveret til at dele viden og ikke kun svarer, når de bliver spurgt, eller er bekymrede for at miste værdi, hvis de deler ud af deres viden, siger Flemming Poulfelt, der har forsket i værdien af vidensledelse.

VIDENSCHEF

Professoren ser mange interessante tiltag i private virksomheder for at dele viden mere effektivt. Det kan være ved at oprette communities of practice, center for innovation eller center for best practice. I advokatfirmaet Kroman og Reumert har de for eksempel udnævnt en videnschef og vidensambassadører for at udnytte den viden, der kommer ind i firmaet, bedst muligt. Men på trods af, at udviklingen går den vej, forsvinder viden og dermed også penge stadig i rigtig mange både offentlige og private virksomheder, fordi videndeling ikke er sat i system, konkluderer Flemming Poulfelt. Han ser et stort og voksende behov for informationsspecialister.

For det er ikke småpenge, der forsvinder. For konsulentfirmaet Rambøll var det for eksempel tre til fire hundrede millioner kroner om året, fordi medarbejderne ikke fandt det, de skulle bruge, på grund af en forældet søgemaskine. I Perspektiv nummer 10 fortalte vi om Simon Friberg, informationsspecialist i Rambøll, der satte regnestykket op og fandt ud af, hvad det kostede virksomheden, at deres søgemaskine ikke fungerede optimalt: En time pr. medarbejder pr. uge, hvilket altså vil svare til flere hundrede millioner kroner årligt. Det fik Rambøll til at investere i et Enterprise Search-system, der gør det muligt at søge på tværs af alle virksomhedens informationskilder.

KENDER DU NOGEN?

Men udfordringerne for informationsspecialisterne er ikke kun faglige. Christine Ipsen, adjunkt ved Institut for Planlægning, Innovation og Ledelse på Danmarks Tekniske Universitet, har forsket i arbejdsmiljø i vidensvirksomheder. Hun mener, at der i mange virksomheder mangler rammer, der understøtter videndeling, og så er det ofte ikke et område, der bliver belønnet. Det vender vi tilbage til.

For grundlæggende mener hun, at det er nødvendigt for informationsspecialisterne at forstå den måde som vidensmedarbejdere instinktivt arbejder og søger informationer på.

- De fleste medarbejdere søger ny viden gennem deres netværk - kolleger, fagfæller og

venner: Ved du noget om det her? Kender du nogen? og så videre. Viden bliver på den måde socialt relateret og knyttet til en bestemt kontekst. Vi sikrer os, at den viden, vi får tilbage, er tilpasset os, og det er en form for kvalitetssikring, at vi kender dem, der leverer den, siger Christine Ipsen.

I videns teori skelner man mellem en social og en strukturel måde at indhente viden på.

UNDSKYLD, MÅ JEG FORSTYRRE MED MIN VIDEN?

Informationsspecialistens eller bibliotekarens viden er derimod en strukturel, eksplicit og kontekstfri viden.

- Udfordringen er, at brugerne ikke nødvendigvis mener, at det er den form for viden, de har brug for. Den kan oven i købet komme til at virke forstyrrende på medarbejdere i en travl hverdag med performancemål, deadlines og stramme budgetter, siger Christine Ipsen.

Hvad bruger du informationsspecialisten til?

- Som et krydstjek for at være sikker på, at jeg har grebet min informationssøgning rigtigt an, så jeg får det ønskede resultat.
- Spørgsmål om internt bibliotekssystem og litteraturfremskaffelse.
- Skaffe kopier af gamle forskningsartikler, der endnu ikke er digitalt tilgængelige, eller som vi ikke har online adgang til.
- Inputs omkring søgeteknikker, specielt når det gælder Google.
- Bestilling af litteratur, som vi ikke har online adgang til.
- Godkendelse fra forlag om brug af figurer.
- Indkøb af normer og standarder samt opdatering af digitalt bibliotek.
- Artikler jeg ikke selv har adgang til, specielle tidsskrifter.
- Søgning af videnskabelig litteratur.
- Vanskelige patentsøgninger
- Speciallitteratur fra udlandet, lån af bøger, fremskaffelse af artikler, fremskaffelse af DS EN DIN og ISO standarder.
- Specialviden og forskningsresultater inden for mit fagområde.

13,6 procent af medarbejderne i undersøgelsen får ofte direkte hjælp fra en informationsspecialist. 63,6 procent får direkte hjælp indimellem, mens de sidste 22,7 procent sjældent bruger informationsspecialisten direkte.

PERSPEKTIV UNDERSØGER INFORMATIONSSPECIALISTERNES BETYDNING

Hvor vigtigt er det for dit arbejde, at virksomhedens viden er let tilgængelig?

Afgørende betydning	59,1 procent
Stor betydning	36,4 procent
Mindre betydning	4,5 procent
Ingen betydning	

Hvor let er det at søge i virksomhedens informationskilder?

Meget simpelt	4,5 procent
Simpelt	63,6 procent
Komplekst	13,6 procent
Rodet	18,2 procent

Hvor ofte bruger du direkte hjælp fra en informationsspecialist?

Ofte	13,6 procent
Indimellem	63,6 procent
Sjældent	22,7 procent
Aldrig	

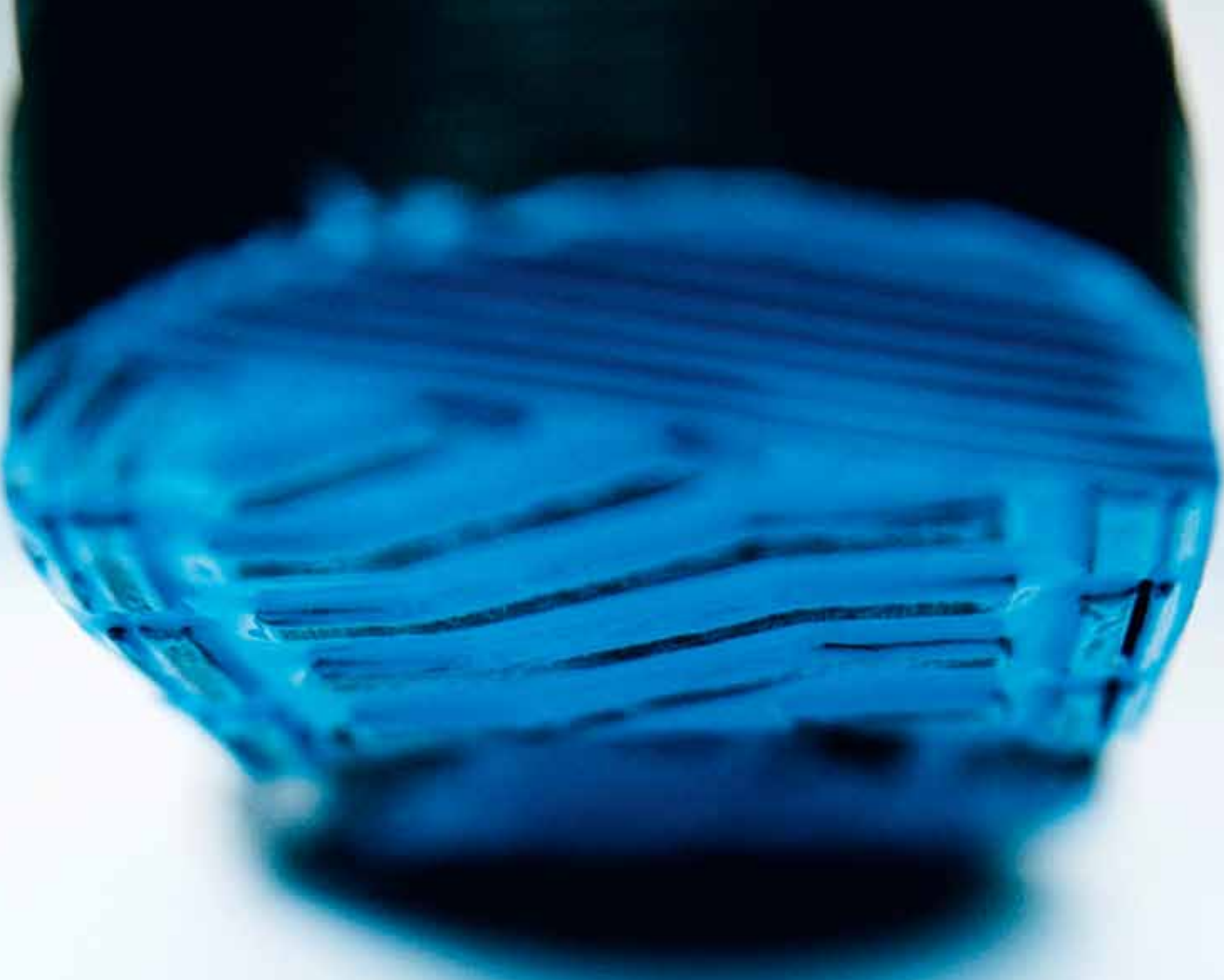
Hvor tilfreds er du med den hjælp, du har modtaget fra en informationsspecialist?

Meget tilfreds	81,8 procent
Tilfreds	18,2 procent
Mindre tilfreds	
Ikke tilfreds	

Hvor vigtigt er informationsspecialisternes arbejde for, at du kan løse dine opgaver?

Meget vigtigt	31,8 procent
Vigtigt	45,5 procent
Mindre vigtigt	22,7 procent
Ikke vigtigt	

Perspektiv har sendt et spørgeskema ud til 30 medarbejdere i tre forskellige private virksomheder: Rambøll, Haldor Topsøe og Oticon. I alt har 22 svaret.

**DER ER RISIKO FOR, AT DEN VIDEN,
INFORMATIONSSPECIALISTERNE LÆGGER UD,
IKKE BLIVER BRUGT, FORDI MEDARBEJDERNE
SØGER NY VIDEN Gennem DERES SOCIALE
NETVÆRK OG IKKE Gennem DATABASER.**

*Christine Ipsen, adjunkt
ved Institut for Planlægning,
Innovation og Ledelse på
Danmarks Tekniske Universitet.*

Informationsspecialister i det private servicerer ofte flere tusinde medarbejdere alene og har dermed langt fra mulighed for at kende de enkelte brugere.

- Den viden, de formidler, er ofte elektronisk, og brugerne har ikke mulighed for at validere den viden, de får, fordi de ikke direkte kender afsenderen, som hvis informationerne kom fra en faglig kollega. Så det kan tage tid at opbygge en status som en kilde, medarbejderne har tillid til og bruger, vurderer hun.

TILFÆLDIG VIDENDELING

Mange virksomheder har heller ikke en kultur, der understøtter videndeling eller belønner den.

- Chefen siger måske nok: »Vi vil videndeling og ny viden«, men i realiteten ender det med at blive nedprioriteret, fordi det ikke er noget, virksomheden direkte kan fakturere nogle steder. Derfor er videndeling på de fleste arbejdspladser ikke en formaliseret aktivitet, men sker relativt tilfældigt, siger Christine Ipsen.

Det kan gøre det vanskeligt for informationsspecialisten at få tid til at præsentere de informationer, der er relevante for et projekt, eller måske bliver de slet ikke tænkt ind i processen, når nye projekter skal i gang. Det handler om ledelsens holdning, og den måde, vi organiserer arbejdet på.

I sin ph.d. har Christine Ipsen også undersøgt, hvad der generelt bliver belønnet i virksomheder. Hvad der er prestigefuldt, hvad der fører til forfremmelse og så videre. Og det at være opdateret på den nyeste viden og dele frivilligt ud af sin viden er ikke det, der scorer højest.

- Det giver en udfordring for dem, der understøtter drift og udvikling, som for eksempel informationsspecialister eller HR-afdelinger. De skal vise virksomheden, hvor de skaber værdi, fordi deres arbejde ikke direkte kan skrives på kundens regning, siger Christine Ipsen.

GØR EN FORSKEL

Hun foreslår blandt andet en metode, hun kalder historieværkstedet, hvor man gennemgår et afsluttet projekt fra A til Z:

- Informationsspecialisterne kan pege på, hvor det kunne have gjort en forskel, at de var blevet inddraget.

Christine Ipsen mener også, at informationsspecialisten skal invitere sig selv med til møder en gang om ugen eller måneden i de projekter, hvor det er relevant at være med, og dér spørge: »Hvad er det, I kunne tænke jer?« - og derpå fortælle, hvad det er, en informationsspecialist kan levere.

Og så skal informationsspecialisterne selv tage initiativ:

- Hvis virksomheden over en periode har oplevet kunder, der takker nej tak til et tilbud, så undersøg hvorfor. Kom med ideer, der kan gøre processer hurtigere. Find ud af, hvor I kan komme foran jeres konkurrenter i forhold til ny viden og så videre og så videre.

KEND DINE BRUGERE

I medicinalvirksomheden Ferring Pharmaceuticals er

informationsspecialister i afdelingen Click gået linen helt ud, hvad netop det angår - at tage initiativ. I Bibliotekspressen nummer 20, 2010, skrev vi om deres nye strategi, hvor de ikke ville nøjes med at vente på spørgsmål fra medarbejderne, men i stedet ville pushe informationer ud i virksomheden.

I 2011 har afdelingen implementeret nogle af deres nye services, blandt andet Get consultancy, hvor brugerne får hjælp til specifikke spørgsmål og opgaver og Share opinions, der er videnskabelige communities på nettet, hvor brugerne selv deler viden, og som informationsspecialisterne kan sende relevante informationer. Desuden har afdelingen oprettet en kundedatabase, hvor alle kunder opretter en profil ved at svare på en række spørgsmål. Når kunden så stiller et spørgsmål, kan informationsspecialisterne tilpasse og kvalificere svaret præcis i forhold til kunden, men også pushe nye informationer og services, fordi de kender kundens arbejdsområde, faginteresser og så videre. Afdelingen opfordrer også kunderne til at give feedback på den service, de modtager, for løbende at kunne forbedre sig.

Og at proaktive informationsspecialister vil betyde endnu mere på bundlinjen og give endnu mere tilfredse kunder, er der ingen tvivl om. I Perspektivs rundspørge skriver en medarbejder: »Det er som om, vores system ikke finder alting. Der er mange kilder og dokumenter, man ikke har adgang til, og som ikke bliver vist. Det vil sige, at man ikke aner, at de eksisterer.« Men det ved informationsspecialisterne. ■

Kampagne: PR til HR

Mange offentlige og private virksomheder har brug for cand. scient. bibl.'er og bibliotekarers kompetencer. De er bare ikke klar over, at der er en uddannelse, der giver specifikke kompetencer for eksempel inden for informationsarkitektur og informations-søgning. Med kampagnen PR til HR vil Bibliotekarforbundet markedsføre cand. scient. bibl.'er og bibliotekarer ved at henvende sig direkte til virksomhederne.

- Håbet er, at flere virksomheder konkret vil søge efter en cand.scient. bibl. eller en bibliotekar, men målet er også at skabe synlighed omkring faget og tænde nogle små lamper i HR-afdelingerne, siger karriererådgiver i Bibliotekarforbundet, Sofie Plenge.

Dagene er ret blæksprutteagtige

Informationsspecialist Mette Green Fischer servicerer ene kvinde 2200 ansatte i virksomheden Haldor Topsøe. Mangel på tid gør, at hun indimellem må skøjte hen over opgaverne. Men hun gør en forskel, og videndeling er begyndt at skyde op mange steder i virksomheden.

TEKST SABRINE MØNSTED

Haldor Topsøe er grundlagt i 1940, og mange af de ansatte har en høj anciennitet og er en guldgrube af viden. Virksomhedens ledelse er ved at indse, at hvis ikke den viden skal gå tabt, så skal videndeling sættes i system. Så nye tiltag såsom vidensnetværk og projektrum, både fysiske og digitale, er sat i gang. Og virksomhedens eneste informationsspecialist, Mette Green Fischer, oplever en stigende anerkendelse af sit arbejde. Selv om der er et stykke vej til drømmescenariet, hvor informationsspecialisten bliver draget ind i opstarten af alle nye projekter.

- Indtil videre er det stadig op til den enkelte projektleder, om de vil involvere informationscentret i projektet, men jeg kan se, at de gange, vi har været med fra starten, har det gjort en forskel. Vi har vidst, hvad projektet gik ud på og har løbende kunnet poste relevante informationer og videnskabelige artikler til dem, siger Mette Green Fischer.

”Vi får også flere henvendelser fra vores udenlandske ansatte, som også vil have den service, vi tilbyder, fordi de kan se, at den gør en forskel.”

Hun er uddannet bibliotekar DB og har været i Haldor Topsøe i 10 år, hvor hun har været med til at opbygge informationscentret. Hun har en assistent 24 timer om ugen og en studentermedhjælper.

MÅ VI LIGE LÅNE DIG?

Selv om Mette Green Fischer helst så en informationsspecialist systematisk tænkt ind i alle projekter, så har hun reelt ikke tid til det. Hendes største udfordring er tid, fordi hun ikke har nogen at dele de faglige opgaver med. For hendes kompetencer er efterspurgt mange steder i virksomheden, blandt andet er hun med til at udvikle virksomhedens intranet og involveret i et projekt om idegenerering.

- Jeg vil rigtig gerne byde ind med mine kompetencer på flere områder, men det betyder også, at jeg må tilsidesætte nogle opgaver i perioder, eller at min assistent og medhjælper kommer til at løse opgaver, jeg selv burde løse, siger hun.

- Jeg kan heller ikke rive en hel dag ud af kalenderen til ét projekt, for jeg ved aldrig, hvordan min dag kommer til at forme sig. Dagene er ret blæksprutteagtige, så jeg kan godt savne tid til fordybelse. Det oplever mange sikkert, men det bliver meget udpræget her, fordi jeg er alene på posten som informationsspecialist, siger Mette Green Fischer.

MUND TIL MUND

Til gengæld nyder hun stor tillid fra virksomhedens ansatte, så hun bruger ikke tid på PR-arbejde eller på at dokumentere sit værd i virksomheden. Det går fra mund til mund.

- De nyansatte henvender sig naturligt til os, fordi de har fået at vide, at vi kan skaffe litteratur, sætte søgninger op eller hjælpe dem med litteratursøgningsværktøjer. Vi får også flere henvendelser fra vores udenlandske ansatte, som også vil have den service, vi tilbyder, fordi de kan se, at den gør en forskel. ■

Handling gi'r forvandling: Farvel og tak...

Da jeg for snart et år siden sammen med Bibliotekarforbundets lille, engagerede redaktion relancerede det gamle Bibliotekspressen som fagmagasinet Perspektiv med nye journalistiske formater, nyt design og layout og lækkert, ubestrøget papir samt limet ryg, skete det under devisen »fra fagblad til fagmagasin«.

Jeg havde min masterafhandling om strategisk udvikling af fagmediet i bagehovedet, og vi var på redaktionen enige om et vigtigt mantra: Indholdet, altså journalistikken, er det vigtigste, og vi skal skabe et godt samspil mellem Perspektivs print- og webmedier, altså hjemmesiden og undersitet Del Din Viden. Hver måned kommer dit Perspektiv i din postkasse med fagligt indhold, men også som den tommetykke kvittering for dit fagforeningskontingent. I en tid, hvor det faglige fællesskab betyder mere for det enkelte medlem – med artikler om dig og dit fag og med artikler skrevet af dig, hvis du for eksempel skriver på Del Din Viden.

Nogle gange siger man, at man bruger aviser til at pakke fisk ind i. Det bruger I bare ikke Perspektiv til, og det er redaktøren glad for. Et stort flertal af jer svarer nemlig, i en frisk page-traffic-analyse fra november, at I gemmer bladet længe.

I svarer, at I læser hele magasinet eller dele af magasinet hver gang, fordi artiklerne har høj faglig relevans. Langt de fleste læser i seks ud af seks numre, og allerbedst: I siger, at I har en høj grad af loyalitet – over 80 procent af jer svarer dette. Ret bemærkelsesværdigt i en tid med social media hype og Facebook-udfordringer for mange virksomheder og organisationer. Det trykte magasin lever, og langt det fleste af jer svarer, at I stadig får det meste af jeres viden om, hvad der foregår i Bibliotekarforbundet, fra fagmagasinet Perspektiv. Jeres svar må også forbundets politikere lige lægge mærke til – i spare- og krisetider skal der prioriteres. Men så gælder det jo om at prioritere det rigtige. Men, kære medlemmer: Et forbund af bibliotekarer, informationspecialister og kulturformidlere bør i den grad være udgiver af medier, der er second to none, det fortjener I som medlemmer.

Disse ord fra guldvægten blot for at sige pænt tak for denne gang. Jeres redaktør gennem de seneste otte år har, som det hedder med en kliche, søgt nye udfordringer og er fra årsskiftet ansat som bladredaktør af Folkeskolen med tilhørende netmedier.

Folkeskolen udgives af Danmarks Lærforening, DLF. Bladet har en høj grad af redaktionel frihed, hvad Perspektiv heldigvis også har og fortsat bør have. Pas godt på Perspektiv, pas godt på Del Din Viden, som med relativt begrænsede ressourcer er vokset støt. Af mig er Del Din Viden udtænkt som et loyalitets-opbyggende projekt, hvor man tager medlemmer alvorligt og lader jer komme til orde med al den viden, I bestyrer og besidder. I har lært redaktøren meget, for jeg har blandt andet været »i skole« fire gange årligt hos de seks medlemmer af Perspektivs bladudvalg, der vælges efter samme kadence som hovedbestyrelsen, og til jer politikere, vil jeg da sige: Tak for kampen. Farvel og tak og måske på gensyn – derude.

01

Streaming af musik

Spotify er en musikstreaming-tjeneste, der blev stiftet i Sverige i 2008. I øjeblikket kan Spotify bruges i USA og 11 europæiske lande. Spotify blev lanceret i Danmark i oktober. En af investorerne og medlem af bestyrelsen er Sean Parker, der blev verdensberømt på at være medskaber til den gratis fildelingstjeneste Napster, der blev sagsøgt af en lang række kunstnere og pladeselskaber.

02

Ikke eje, men leje

Når man bruger Spotify, downloader man ikke numre, men kan kun afspille dem.

03

Millioner af brugere

Spotify har over ti millioner brugere, heriblandt to en halv millioner betalende abonnenter.

04

Millioner af sange

Tjenesten rummer omkring 15 millioner numre - cirka det dobbelte af BibZoom - så man kan finde alt fra norsk punk og hollandsk doom metal over Buddy Hollys samlede værker til Beethovens måneskinssonate i mere end 20 forskellige versioner. En række prominente kunstnere glimrer dog ved deres fravær, for eksempel AC/DC, The Beatles, Metallica, Led Zeppelin, Coldplay, Pink Floyd og danske Malk De Koijn.

05

Gratis at bruge

Spotify fås med tre abonnementer: Et gratis abonnement, der inkluderer 10 timers musik om måneden - til gengæld må man finde sig i at blive afbrudt af reklamer med jævne mellemrum. Et Unlimited-abonnement til 49 kroner om måneden, der inkluderer så meget musik, man orker. Og endelig et Premium-abonnement til 99 kroner om måneden - her får man fuld adgang med mobiltelefonen, bedre lyd-kvalitet, eksklusivt indhold og mulighed for at bruge tjenesten, når man er offline. En Spotify-konto kræver et Facebook-medlemskab.

06

Playlister

Der er mulighed for at spille »radio«, hvor man markerer de genrer, man kan lide, og lader Spotify om at vælge numre. Brugerne kan også oprette egne playlister og dele dem med deres venner på for eksempel Facebook og Twitter.

07

Betaling til kunstnere

Ifølge Spotify blev der i 2010 udbetalt mere end 390 millioner kroner til kunstnerne, hvis numre var blevet streamet. I hjemlandet Sverige var Spotify i 2010 den største indtægtspost for pladeselskaber både blandt fysiske og online-musikforhandlere.

08

Kritik

Spotify er dog blevet kritiseret for ikke at udbetale nok til rettighedshaverne. En tommelfingerregel lyder, at et album med 12 numre skal streames 150 gange, før kunstneren får samme beløb, som hvis albummet var blevet solgt som download. Spotify er især blevet anklaget for at favorisere store pladeselskaber og lave dårlige aftaler med indie-selskaber. Det norske pladeselskab Racing Junior kunne for eksempel i 2009 fortælle, at de for 55.100 afspilninger af deres numre havde modtaget 19 norske kroner.

09

Anderledes end BibZoom

Selv om Spotify har ligheder med de danske bibliotekers BibZoom, adskiller de to musiktjenester sig fra hinanden på flere punkter. BibZoom udmærker sig ved større fokus på små bands, podcasts, artikler, festivalguides og fra starten af det nye år også grundige introduktioner til genrer og store bands. Fra 2012 udvider BibZoom også med en såkaldt Organizer, hvor man kan oprette playlister og læse anmeldelser fra Infome-dia.

Houdini peptalk

Af Ole Olesen-Bagneux

Kan man skrive sig ud af konsulentens sprogets floskelunivers indefra? Kan man ophæve ligegyldige managementteori med endnu en teori om management? Det er forsøget i *Fra forandring til udfoldelse*, og det er stærkt sympatisk, faktisk sensationelt – og en lille smule skizofrent. Grundtanken er, at alle udviklingskurser er med til at fastholde bestemte aktiviteter, blot med forandrede arbejds-mønstre. Forfatterens ambition er at komme væk fra dette, de vil skabe en didaktik, der folder mennesket ud, og tillader det at bidrage med det uventede. Selvom bogen refererer grundigt til en række rigtige teoretikere, lige fra antikens tænkere til Heidegger, præges den af det ubestemmeligt blævrende coachinglingo, som ikke vækker andet end mistanke, hvis man ellers gider høre efter. Det gør det til en afgørende slem læseoplevelse, og det er synd, når nu forfatterens intention faktisk er så god, som den er. For man kan mærke, at her er nogen, der virkelig tror på mennesker. Mennesket som kreativt væsen, der vil lege og skabe, ikke bare slide og slæbe. Forfatterens tese er, at det får mennesket ikke lov til, fordi man der skal frigøre al den energi – konsulenterne – er så uendeligt dårlige til deres job. Og så rammer den helt forbi alle dem, der ikke kan aspirere til den kreative klasses indercirkler. Postbudet, buschaufføren, flyttemanden.

Fra forandring til udfoldelse er et forgæves forsøg på at bryde ud af arbejdslivets monotoni, gennem et sprog der ufrivilligt afslører sit emnes uforanderlige trivialitet. Det er en skam.

Ole Olesen-Bagneux er cand.scient.bibl med speciale i biblioteksutopier. Han arbejder som Corporate Records Manager (CRM) i Novo Nordisk.

Dansk kulturarv svigtes

TEKST SABRINE MØNSTED

»Pauvert«, kalder bibliotekar Erik Høy

Danmarks indsats for at digitalisere den literære kulturarv. En indsats der ligger milevidt fra ambitionerne i både Sverige og Norge. Norges seneste initiativer kan ses på hjemmesiden Bokhylla.no. 195.000 bøger er blevet digitaliserede ud af nationalbibliotekets samling på 450.000 bøger, og planen er, at alt skal digitaliseres. Nationalbiblioteket har valgt at starte med at digitalisere bøger fra det sidste årti i hvert århundrede fra det 16. til det

Det norske nationalbibliotek er snart oppe på 60.000 digitaliserede frit tilgængelige bøger, mens Det Kongelige Bibliotek i Danmark med projektet Kulturperler indtil videre har indscannet i omegnen af 5.000 bøger.

19. århundrede. Det betyder, at der også er en række nyere titler fra 1990 til 2000 at finde på hjemmesiden. Ofte bliver digitaliseringen ellers hæmmet af 70-årsreglen, men Bokhylla har indgået en aftale med Kopinor, der betyder, at alle lærebøger samt fag- og skønlitterære bøger udgivet i Norge fra 1990 til 2000 vil være fuldt tilgængelige på nettet i slutningen af 2011.

RØD AF SKAM

Bibliotekar på Københavns Hovedbibliotek, Erik Høy, skriver på sin blog, at han er rød af skam over, hvor langt Danmark halter bagefter i digitaliseringen af kulturarven og er bleg ved tanken om, at der ikke er udsigt til, at det er et område, der vil blive prioriteret.

- Man har afvist Googles tilbud om at indscanne bøgerne med det argument, at Google ikke skulle have rettigheder til den danske kulturarv. I stedet har Det Kongelige Bibliotek indgået en aftale med firmaet Proquest, der også vil få en række rettigheder, siger Erik Høy, der ikke forstår frygten for Google i Danmark.

- Rigtigt mange udenlandske biblioteker har koblet sig på Googles projekt. Universitetsbiblioteker på for eksempel Harvard, Stanford, Princeton, Texas Universitet, New York Library, det italienske nationalbibliotek og så videre og så videre. Jeg er ligeglad, om det er Google eller andre, der gør det, men kom nu i gang, siger Erik Høy.

IKKE FOR BRUGERENS SKYLD

Han er heller ikke imponeret over de bøger, Proquest og Det Kongelige Bibliotek har valgt at starte med at digitalisere.

- Det er bøger fra 1600-tallet skrevet med gotisk skrift, og mange af dem er på latin. Nok er der flotte billeder, men det er ikke noget, som den almindelige biblioteksbruger vil få ret meget ud af, siger han.

I Norge har Bokhylla som nævnt indgået et samarbejde med Kopinor. For et tocifret millionbeløb har de fået lov til at offentliggøre de 120.000 bind. Og afgørende er det, at beslutningen

Google og rettighederne

I 2008 kom en aftale på plads mellem forlag, forfattere og Google i USA. Troede man. Den såkaldte Google Books Search Settlement Agreement.

Her tilbød Google 125 millioner dollars til Association of American Publishers og Authors Guild for at erhverve sig ophavsrettighederne én gang for alle. Marts 2011 blev den aftale annulleret af en amerikansk dommer, fordi der i aftalen lå, at Google fik eneret på de bøger, firmaet digitaliserede, hvilket strider mod lovgivningen.

Nu er nye forhandlinger i gang sideløbende med en retssag, der hele tiden skal tjekke, om forhandlingerne holder sig inden for lovgivningen. Sagen er sat til midt i december, hvor man forventer en afgørelse. Retssagen har dog ikke bremset Google i at indscanne bøger. Tværtimod mener flere eksperter, at giganten er tæt på at nå sit mål om 25 millioner indscannede bøger.

og ambitionen om den vidtgående digitalisering er politisk forankret og har været omkring rigsdagen, mener Erik Høy.

Den norske kultur- og kirkeminister, Trond Giske, sagde blandt andet, da den nationale strategi for digital bevaring og formidling af kulturarven blev lagt frem:

»Regeringen vil videreudvikle offentlige mødesteder for kultur- og kundskabsformidling, bevare kulturarv og fremme demokrati og identitet.«

UDNYT MULIGHEDERNE

Idealet for Erik Høy ville være, at danske politikere og Det Kongelige Bibliotek gjorde som i Norge.

Men det, han selv kalder et forsigtigt håb for fremtiden, er, at vi i langt højere grad udnytter, at det nyeste materiale er digitalt, og at det bliver muligt at søge i indholdet, og at vi får lov til at se i hvert fald indholdsfortegnelse og bagside. For alle bøger fra 1996 og frem er produceret digitalt.

- Alligevel kan man i dag kun se titel, forfatter, sidetal og forfatterens egne rosende ord om bogen, når man søger på Saxo.com eller i bibliotekernes databaser. Når du søger en bog om globalisering, bør det for eksempel være

muligt at se, hvor mange gange Ulrik Bech er nævnt, så du hurtigt kan vurdere, om materialet er relevant for dig.

Erik Høy mener også, det burde være muligt at købe eller låne et enkelt kapitel af en bog efter samme koncept som iTunes, hvor du kan købe ét nummer fra en CD.

- Det vil være relevant for studerende, der kun skal bruge 20 sider fra en hundedyr bog.

DEN ELEKTRONISKE REOL

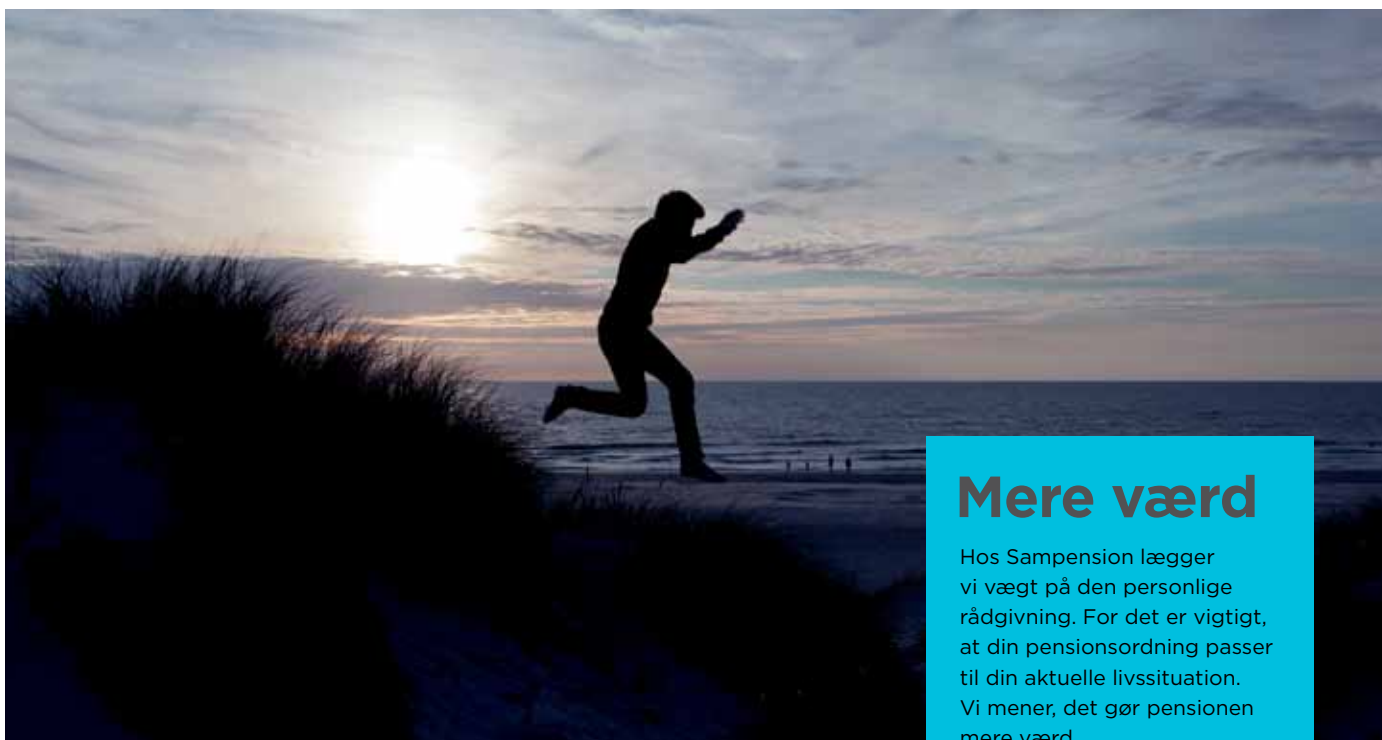
Indtil nu er det kun de små forlag, der har viljen til at gå nye veje, mener Erik Høy. Forlagene Museum Tusulanum og Systime har for eksempel lagt deres bøger ud på Google og Amazon, hvor man kan læse op til 20 sider af indholdet. For førstnævnte forlag har det betydet 50 gange flere klik på hjemmesiden.

Det seneste tiltag i Danmark er, at bibliotekerne har indgået en aftale med de store forlag, Lindhardt og Ringhof og Gyldendal, om at udlåne e-bøger på eReolen.dk. Tjenesten, der indtil videre indeholder få tusind titler, blev lanceret den 1. november, og mere end 50 forlag leverer nu til den elektroniske reol.

Alligevel gør Erik Høy sig ikke de store forhåbninger om, at der kommer større åbenhed og vilje til at udnytte de digitale muligheder:

- Udlånet på eReolen.dk sker på forlagenes præmisser. De har bestemt, hvilke bøger der skal udlånes, og i høj grad hvad det skal koste for bibliotekerne. Hvilket er det hvide ud af øjnene. Det er, hvad vi er nået til i Danmark. ■

Kulturperler Den største samling under projektet er *Early European Books (1482-1600)* med ca. 2.600 værker og *Arkiv for Dansk Literatur med 78 forfatterskaber fra Saxo og frem til cirka 1940*. En række tidsskrifter, varekataloger, partiprogrammer og billedsamlinger er også digitaliseret. I løbet af de næste fire år skal værker fra 1600-tallet digitaliseres komplet, forventeligt mere end 20.000 værker. *Kilde: Mikala Brøndsted, Kulturperler*

Mere værd

Hos Sampension lægger vi vægt på den personlige rådgivning. For det er vigtigt, at din pensionsordning passer til din aktuelle livssituation. Vi mener, det gør pensionen mere værd.

Læs mere på sampension.dk

sampension
mere værd

Kildekritik kræver analyse og refleksion

Jeppé Nicolaisen, lektor og ph.d. ved IVA, kalder tjeklister anti-akademiske. Han mener, at vi bør stræbe efter en mere nuanceret kildekritik og fremhæver komparativ kildeanalyse.

TEKST ANETTE LERCHE FOTO JAKOB BOSERUP

D »Der er noget, jeg ikke ved – det googler jeg, eller også slår jeg det op på Wikipedia«. Sådan kan de flestes jagt efter informationer beskrives med ganske få ord. Nogle af disse informationsjægere er dog godt klar over, at ikke alt på nettet indeholder den skinbarlige sandhed og vil gerne forholde sig kritisk til det, de finder. Derfor lyder et af de spørgsmål, som bibliotekarer på fag- og forskningsbiblioteker ofte bliver stillet: »Er der ikke en enkel måde at vurdere en kilde på?«

Det spørgsmål stiller bibliotekarerne videre til Jeppé Nicolaisen, når de er på kursus i informationssøgning. Svaret er bare ikke det, de studerende håber på, konkluderer Jeppé Nicolaisen, lektor og ph.d. på Det Informationsvidenskabelige Akademi, IVA.

- For der er desværre ikke nogen enkel måde at vurdere en kilde på. Den mest simple model er en tjekliste, men den har for mange mangler, forklarer han.

Tjeklister handler for eksempel om at se på, hvem der er afsender, hvad forfatterens kvalifikationer er og så videre. Men sådan en metode er alt for simpel, og mange sider på

internettet, der ikke burde bestå, består alligevel og omvendt.
- Tjeklister er anti-akademiske. Vi er nødt til at være mere refleksive, siger Jeppé Nicolaisen.

SAMMENLIGN KILDERNE

Da Jeppé Nicolaisen for ti år siden begyndte at undervise i informationssøgning var fokus i undervisningen især på tekniske aspekter ved søge- og kommandosprog. I dag er fokus bredere, fordi kildekritikken er så vigtig en del af informationssøgningen. Han fremhæver den komparative kildeanalyse, hvor man vurderer kvaliteten af det, man finder, ved at sammenligne med andre kilder.

- Det er besværligt at vurdere en kilde, men det åbner også for mange muligheder. Det viser sig for eksempel, at der kan være bestemte antagelser i forskningen, der i perioder er mere dominerende end andre. Det opdager man, når man begynder at sammenligne kilderne, forklarer Jeppé Nicolaisen.

Der kan være forskellige skoler inden for et bestemt forskningsområde, og derfor kan det være vigtigt at finde kilder, der repræsenterer de forskellige retninger.

- Bibliotekarerne skal forsøge at belyse emnet fra alle sider, og man skal forsøge at være så nuanceret som muligt. Men det er en utopi at forestille sig biblioteket som det fuldstændigt neutrale sted, fastslår han.

At være så grundig i sin kildekritik kræver, at bibliotekarer gør mere end bare at finde tre søgeresultater og præsentere

dem for sine brugere. Der er brug for analyse og refleksion, og det kræver kendskab til det område, man beskæftiger sig med.

- Traditionelt har man sagt, at bibliotekarer ikke vil analysere, men det er en myte, siger Jeppe Nicolaisen.

- I andre lande har man ofte en bachelorgrad fra et helt andet fag, inden man læser en overbygning og bliver bibliotekar eller informations-specialist, og jeg synes ikke, at man kommer uden om at kende lidt til det, man arbejder med.

GÅ TIL PRIMÆRKILDEN

Netop ambitionen om at skulle sammenligne sine kilder og arbejde sig ned i dem udelukker, at man i sin informationssøgning kan bruge en enkel model til at tjekke sine søgeresultater. Det kræver analyse og til trods for, at de studerende, som Jeppe Nicolaisen i dag underviser, er vokset op med internettet, så er deres udfordringer de samme, som de studerende også havde for ti år siden.

- Når det gælder de tekniske aspekter ved en søgning – altså kommandosproget, så er niveauet meget det samme som tidligere, og det samme er også tilfældet, når det handler om at vurdere kilderne. Jeg oplever stadig, at de studerende bruger Wikipedia, hvor jeg synes, at de skal gå til primærkilden. Det er heller ikke sådan, at de kender til, hvordan man søger avanceret i Google.

Det samme billede af de unges evner som informationsjægere giver gymnasielærerne, som Jeppe Nicolaisen underviser i kildekritik, også udtryk for:

- De siger, at deres elever mangler kildekritiske evner, så det kunne man godt undervise dem i.

Der er bestemt grund til at arbejde med, hvordan almindelige mennesker søger informationer. For der er konsekvenser ved manglende kildekritik.

- I første omgang kan det jo være, at man kommer til at sige noget usandt, men folk kan også finde fejlagtig information, når de søger omkring sundhed og sygdom, og det kan i værste fald have alvorlige og livstruende konsekvenser, advarer Jeppe Nicolaisen.

Også forskningsverdenen bør være opmærksom på sin kildekritik. Det er nemlig meget lettere at være kritisk over for dem, man er uenig med, end dem man er enig med, og det kan føre til unuanceret forskning.

- At forholde sig kritisk er et ideal, man bør stræbe efter. ■

Jeppe Nicolaisen er en blandt flere forskere fra IVA, der skal forelæse i Danskernes Akademi på DR2 i løbet af 2012. Hans forelæsning bliver netop om kildekritik på nettet.

Sådan får du mest ud af din kildekritik på nettet

En newzealandsk politiker, en britisk sportsjournalist og mange andre ville ikke have dummet sig i fuld offentlighed, hvis de bare havde dobbelttjekket de informationer, de fandt på internettet. Lektor og ph.d. ved IVA, Jeppe Nicolaisen, gennemgår i denne artikel flere af de modeller, der eksisterer for kildekritik på nettet.

TEKST JEPPE NICOLAISEN, LEKTOR PH.D. ILLUSTRATION PERNILLE MÜHLBACH

Internettet er fantastisk. På World Wide Web kan vi komme i kontakt med andre mennesker fra hele verden, der deler vores interesser. Vi kan finde information om alle mulige tænkelige emner. Vi kan fordybe os og blive klogere. Og vi kan selv bidrage med vores egen viden og med vores egne ideer. Vi kan lave hjemmesider, blande os i diverse diskussionsfora og sociale netværk, redigere tekster på Wikipedia og så videre og så videre. Kort sagt: internettet er fantastisk!

Det er i udpræget grad et demokratisk medie. Alle, der har adgang til en pc med internetforbindelse, kan deltage. Det er åbent for alle, der kan og vil, og alle kan i princippet blande sig i diskussionen, så forskellige syn og argumenter kan blive hørt. Denne åbenhed er et kæmpe plus, men den har desværre også af og til en pris. Fejlagtig information kan true anvendelsen af internettet som vidensmedie, og der findes eksempler på, at misinformation på nettet har spredt sig med mere eller mindre fatale konsekvenser til følge.

På New Zealand har en politiker for eksempel krævet et totalt forbud mod dihydrogen monoxid. Via internettet var den pågældende politiker blevet opmærksom på dette »stofs« giftige og skadelige natur. Dihydrogen monoxid er imidlertid den kemiske betegnelse for helt almindeligt vand. Et andet skægt eksempel er den britiske sportsjournalist, der skrev en artikel

om et cypriotisk fodboldhold. Han skrev blandt andet, at holdets trofaste fans bar hatte lavet af brugte sko. Senere viste det sig, at journalisten havde oplysningen fra Wikipedia, hvor rivaliserende fans havde redigeret siden om det pågældende fodboldhold og dets fans med forskellige drillerier.

Men der findes desværre også eksempler på spredning af misinformation med langt mere alvorlige konsekvenser. Medicinsk misinformation på internettet har således ført til, at mennesker har pådraget sig alvorlige skader og sågar er døde som følge af at have fulgt råd om selvbehandling fundet på internetsider.

Som informationssøger og bruger af internettet er det derfor vigtigt at være opmærksom på den slags misinformation. Det bør man naturligvis altid være – ikke bare på internettet. Men den væsentligste forskel på nettet og traditionelle medier er den ofte manglende kvalitetskontrol. Informationer på internettet har ikke været igennem kvalitetsvurderende instanser på samme måde som informationer i en bog udgivet på et velestimeret forlag eller artikler i videnskabelige tidsskrifter. Man bør derfor være ekstra forsigtig på internettet og med de oplysninger, man finder dér.

Der findes forskellige kildekritiske metoder, informationsøgere kan benytte, når de surfer på nettet.

TJEKLISTEMETODEN

Den første metode kaldes tjeklistemetoden. Den går kort fortalt ud på, at man stiller en række spørgsmål til de internetsider, man ønsker at undersøge troværdigheden af. Svarene indikerer så, i hvilket omfang man kan fæstne lid til de oplysninger, man finder på de pågældende sider. En tjekliste består

som regel af en række kriterier med tilhørende spørgsmål. Tjeklisterne kan blandt andet findes på mange bibliotekers hjemmesider, men forskellige interessegrupper har også udviklet tjeklister og lagt dem på deres hjemmesider. De typiske kriterier er

- Autoritet
- Nøjagtighed
- Objektivitet
- Aktualitet
- Dækningsgrad

Inden for hvert kriterium stilles så en række spørgsmål. Zoomer man ind på kriteriet autoritet, er det typisk disse spørgsmål, der stilles:

- Hvem er forfatteren?
- Hvad er forfatterens kvalifikationer?
- Står der en institution bag denne side?
- Er der en kontaktadresse?
- Er der reklame/sponsorindflydelse?

Rationalet bag disse spørgsmål er, at hvis en forfatter vil lægge navn til oplysningerne, og vi endda kan se, at han eller hun har kvalifikationer inden for området – måske endda er tilknyttet en institution, vi kan fæstne lid til – ja så kan vi stole på oplysningerne, vi finder dér. Alt afhængigt, selvfølgelig, af eventuel reklame og sponsorindflydelse.

Tjeklistemetoden kan helt sikkert fange nogle hjemmesider, der bevidst eller ubevidst misinformerer deres læsere. Men metoden er langt fra ufejlbarlig. Den slipper simpelthen for mange sider gennem nåleøjet, som ikke burde slippe igennem, og tilsvarende bremses en del sider, som faktisk er ganske lødige. Et eksempel på en side, som vil slippe igennem nåleøjet på de fleste tjeklister er denne:

Martin Luther King Jr. – A True Historical examination

Siden findes på www.martinlutherking.org og indeholder en række tekster om Martin Luther King, samt opfordringer til at udbrede hans berømte drøm. Blandt andet findes en slags resourceguide for studerende, der skriver opgave om Martin Luther King. Der linkes blandt andet til en to-siders tekst, »The Beast as Saint«, hvis indhold vist kort kan resumeres ved følgende fire linjer fra teksten:

»Well friends, he is not a legitimate reverend, he is not a bona fide PhD, and his name isn't really »Martin Luther King, Jr.« What's left? Just a sexual degenerate, an America-hating Communist, and a criminal betrayer of even the interests of his own people. «

Teksten slutter med en litteraturliste, hvor man kan se, at forfatteren har gjort brug af forskellige

kilder, samt diverse kontaktoplysninger – blandt andet til forfatteren og hans egen hjemmeside. På trods af, at denne side således lever op til mange af kriterierne for en pålidelig hjemmeside, vil de færreste nok ved nærmere eftersyn betragte denne side som særlig pålidelig og troværdig.

Et andet problem med de fleste tjeklister indikeres af et spørgsmål, de typisk stiller i forbindelse med kriteriet om nøjagtighed. Ofte spørges:

- Er der tale om korrekt information?

Men det er jo præcis dette spørgsmål, tjeklisten skal bruges til at besvare. Det nytter derfor ikke at stille dette spørgsmål uden en mere detaljeret anvisning på, hvordan informations søgeren skal undersøge det. Så tjeklistemetoden kan ikke stå alene. Vi har brug for en supplerende metode for blandt andet at kunne besvare spørgsmålet om, hvorvidt informationerne, vi finder, er korrekte eller ej.

KOMPARATIV KILDEANALYSE

Komparativ kildeanalyse er en metode, som er velegnet til netop det.

Når vi som mennesker skal bedømme kvaliteten af et eller andet, har vi brug for noget at sammenligne med. Hvor godt smager æblet? Hvor smukt er maleriet? Hvor dygtig er

skøjtøløberen? Det er svært at svare på uden at sammenligne med andre æbler, malerier eller skøjtøløbere. Komparativ tænkning spiller således en nøglerolle i al evaluering. Også når vi skal evaluere kvaliteten af informationer, vi finder på internettet. Komparativ kildeanalyse handler netop om at sammenligne og verificere informationer fra forskellige kilder. For at illustrere metoden har jeg lånt et eksempel fra Marc Meola, bibliotekar ved The College of New Jersey, der netop taler for brugen af komparativ kildeanalyse.

Marc Meola satte sig for at finde ud af, hvor mange, der blev dræbt i forbindelse med den såkaldte Mai Lai-massakre under Vietnamkrigen. Han googled «Mai Lai» og fandt en hjemmeside, der rapporterede om 300 dræbte. Men kan vi stole på det tal? Det ved vi kun, hvis vi dobbelttjekker med andre kilder. Marc Meola fandt en anden side, der rapporterede om 347 dræbte. En tredje, der berettede om 500 dræbte; en fjerde: 504. Og jeg er selv stødt på en dansk side, der rapporterer om 200 dræbte. Vi kan med andre ord ikke tage hverken det første tal eller nogen af de andre tal for givet. Vi er nødt til at gå til autoriserede kilder, hvis vi ønsker at kende det rigtige antal dræbte. Pointen er, at det opdager vi kun, hvis vi netop dobbelttjekker vores resultat med andre kilder. Sammenligning og verifikation er altså nøgleordene.

Ofte vil det være ret enkelt at dobbelttjekke en oplysning. Den newzealandske politiker kunne let have fundet ud af, at dihydrogen monoxid bare er den kemiske betegnelse for vand ved en simpel søgning på Google. Det ville have krævet lidt mere opsøgende journalistik at finde ud af, at de cypriotiske fans ikke bærer hatte lavet af gamle sko. Og når det gælder medicinske spørgsmål, er det naturligvis de lægefaglige autoriteter, der bør spørges til råds.

AUTORITETSHIERARKI

Man aner altså, at der eksisterer et slags videns- eller autoritetshierarki. Jo større autoritet en kilde har – jo mere sikker kan vi være på, at de oplysninger, vi finder dér, er troværdige og pålidelige.

I historiefaget skelner man for eksempel mellem førstehåndsberetninger og andenhåndsberetninger. En kilde som er udarbejdet af en person, der selv har oplevet det, der berettes om, kaldes en førstehåndsberetning. En andenhåndsberetning er derimod en kilde udarbejdet af en person, der ikke selv har oplevet det, der berettes om, men som har fået oplysningerne fra andre personer eller medier. Alt andet lige er en førstehåndsberetning mere troværdig end en andenhåndsberetning.

I faglitteraturen har man et lignende autoritetshierarki. Vi skelner for eksempel mellem afhandlingslitteratur og oversigtslitteratur.

Afhandlingslitteraturen bringer ny viden. Det er her forskeren dokumenterer sit forskningsresultat. Da Watson og Crick opdagede dna-molekylets dobbelthelix-struktur i 1953, dokumenterede de opdagelsen i form af en nu berømt tidsskriftsartikel i tidsskriftet Nature. Afhandlingslitteratur kan offentliggøres i mange former, men de mest almindelige er bøger og artikler i videnskabelige tidsskrifter.

Oversigtslitteratur er faglitterære hjælpemidler, der sammenfatter allerede eksisterende viden fra afhandlingslitteraturen i oversigtsform. Lærebøger og leksikonartikler er bare to eksempler, men der findes en række andre former. Watson og Cricks

revolutionerende opdagelse fra 1953 er siden blevet sammenfattet i adskillige lærebøger og leksikonartikler. Oversigtslitteraturens funktion er altså at opsummere, forenkle og formidle afhandlingslitteraturens resultater og erkendelser. I denne proces slibes naturligvis en del kanter af, og ofte må nuancerne udelades i formidlingens navn.

Ligesom førstehåndsberetningen er mere troværdig end andenhåndsberetningen, er afhandlingslitteraturen også normalt mere troværdig end oversigtslitteraturen. Når man som informationsøger skal vurdere troværdigheden af informationer, er det derfor en god ide at bevæge sig opad i autoritetshierarkiet, når man dobbelttjekker. Det gælder naturligvis også, når vi skal vurdere troværdigheden af en internetside. Lad mig give et eksempel:

Tidligere kunne man på den danske udgave af Wikipedia læse, at videnskabelige tekster, der er frit tilgængelige (såkaldt open access) får flere citationer end tekster, der ikke ligger frit tilgængelige på nettet. Det undrede mig noget, da jeg læste det, og jeg besluttede derfor at dobbelttjekke med andre kilder. Wikipedia er at betragte som et såkaldt alment leksikon. Det er med andre ord oversigtslitteratur. Jeg kunne altså vælge at gå opad i autoritetshierarkiet til for eksempel specialleksika eller videnskabelige oversigtsartikler, men besluttede i stedet at undersøge, om ikke der fandtes egentlige videnskabelige undersøgelser af fænomenet dokumenteret i afhandlingslitteraturen. Jeg fandt hurtigt en oversigtsartikel i det videnskabelige tidsskrift Journal of Informetrics. Artiklens forfattere har undersøgt det med citationsfordelen i en række studier, men har altså ikke kunnet påvise, at der faktisk findes en sådan fordel.

I en anden Wikipedia-artikel læste jeg om Watson og Cricks opdagelse. Jeg synes, det var spændende at læse om, hvordan de havde opdaget det med dna-strukturen og så videre, men da jeg jo ikke har forudsætningerne for at kunne læse og forstå deres artikel fra 1953 i Nature, besluttede jeg i stedet at bevæge mig opad i videnshierarkiet ved at læse videre i forskellige populærvidenskabelige bøger.

Vi kan altså ikke altid bevæge os rundt i hele autoritetshierarkiet, men vi bør altid tilstræbe at dobbelttjekke vigtige informationer på et højere autoritativt niveau, end det vi har fundet dem på.

KONKLUSION

Internettet er fantastisk! Men informationerne, vi finder på nettet, skal bruges med omtanke. Vi kan til en vis grad tjekke informationer ved hjælp af de såkaldte tjeklister, men de kan ikke stå alene. Vi bør altid dobbelttjekke vigtige informationer og, så vidt det er muligt, dobbelttjekke dem på et højere autoritetsniveau. ■

resumeer fra del din viden

Af John Rask
Bibliotekar, Lolland Bibliotekerne
15. november 2011

Lær dine kursister at fiske!

Talemåden: »Giv en kvinde en fisk, og hun har mad til en dag - lær hende at fiske og hun har mad til resten af livet« har haft sin storhedstid og er ved at gå i glemslen igen. Den umiddelbare mening er soleklar: At folk kan lære at klare sig selv. Og min antagelse er, at »det at fiske« er som at improvisere: Når du løber tør for måder at gøre tingene på, må du finde nye måder at gøre det på; og ved at improvisere kan du selv skabe disse nye måder.

Af Morten Rindom Nielsen
Bibliotekar ved
Koldingbibliotekerne
9. november 2011

Geocaching – GPS skattejagt på Kolding Bibliotek

Der er mange biblioteker, der kunne opnå en sjov og anderledes dialog med besøgende (geocachere) ved at deltage i den globale GPS skattejagt kaldet Geocaching. Det er gratis at oprette en skattejagt. Geocachen vil give folk endnu en god grund til at søge på biblioteket samtidig med, at det er en oplagt mulighed for at præsentere biblioteket. Koldingbibliotekerne er ikke det første bibliotek, der deltager i Geocaching med en geocache = skattejagt. Alligevel vil vi gerne dele de positive erfaringer og brugerkommentarer, vi har indsamlet hidtil.

Af Louise Eltved Krogsgård
Udviklingsmedarbejder ved
Brønderslev Bibliotek
9. november 2011

Det gode liv i Turku

Projektgruppen bag »Det gode liv i landområderne - udviklingen af de mobile biblioteker« var taget til Mobile Library Festival i Turku, Finland. Projektet er støttet af Styrelsen for Bibliotek og Medier og turen til Turku var støttet af Edvard Pedersens Biblioteksfond. Formålet med turen var til dels at fortælle om vores eget projekt på konferencen, men også at skabe nye relationer og netværk til andre, der lige som os brænder for udviklingen af det mobile bibliotek. Der var deltagere fra hele verden. 350 var meldt til konference med bidrag fra Portugal, Kina, Sverige, Finland og så vores eget bidrag fra Danmark. Af mobile biblioteker var der 40 forskellige busser, lastbiler, biblioteks-biler og endda en båd. Fra projektgruppen deltog busser fra Esbjerg og Dansk Centralbibliotek i Sydslesvig.

Læs artiklen side 30

Af Grete Ninette Halling
Bibliotekar, Herning Bibliotekerne
7. november 2011

Fra kurser på biblioteket til e-læring hjemmefra

Nyt projekt giver borgerne mulighed for at lære at bruge digitale tilbud hjemme fra deres stue. Projektet skal levere en fælles platform med gode e-læringsmaterialer fra landets biblioteker. Men hvad er e-læringsmaterialer egentlig? Hvad får bibliotekerne ud af en sådan portal? Og betyder det farvel til it-kurser, som vi kender dem i dag?

Af Stefan Dahl
Bibliotekar, Biblioteket Sønderborg
1. november 2011

Mobil spilformidling

På biblioteket kan brugerne låne spil til de fleste konsoller og som oftest prøve en eller flere spil-konsoller. Det bliver dog hurtig en bekostelig affære at udstyre biblioteket med et bredt udvalg af spil-konsoller, især hvis tilbudet skal nå ud til alle bibliotekets lokalafdelinger. Flere af spil-konsollerne er desuden pladskrævende, så hvordan kan ønsket om en aktiv formidling og en bred præsentation af spilmediet kombineres med forskellige pladskrav? Biblioteket Sønderborg har derfor udviklet et spiltårn til formidling af spilmediet og spiloplevelsen.

Af Marianne Dybkjær
Produktkonsulent, DBC A/S
31. oktober 2011

Nyt fra bibliotek.dk

Nyt fra bibliotek.dk – storskærms-spots, ny version af emneoversigten med mere. DBC laver hvert kvartal en afrapportering til Styrelsen for Bibliotek og Medier af udviklingen og driften af bibliotek.dk og DanBib. Der er løbende mange nyheder, som vi gerne vil fortælle jer om. Læs denne gang om bl.a. ny version af emneoversigten, temaside for unge og storskærms-spots om bibliotek.dk.

Af Nanna Agergaard
Systemkonsulent
og underviser på DBC
28. oktober 2011

Vi serverer hele undervisningen - men kaffen må I selv brygge!

DBC, Herning og Frederiksberg biblioteker har i et projekt udarbejdet et fælles - frit tilgængeligt - undervisningsmateriale og storskærms-spots til bibliotek.dk.

Et udpluk af de nyeste resumeer fra Del Din Viden. Læs artiklerne i deres fulde længde og deltag i debat og videndeling på perspektiv.bf.dk/del-din-viden.

Fra kurser på biblioteket til e-læring hjemmefra

Behovet for at være it-kyndig har aldrig været større

Nyt projekt giver borgerne mulighed for at lære at bruge digitale tilbud hjemme fra deres stue. Projektet skal levere en fælles platform med gode e-læringsmaterialer fra landets biblioteker. Men hvad er e-læringsmaterialer egentlig? Hvad får bibliotekerne ud af en sådan portal? Og betyder det farvel til it-kurser, som vi kender dem i dag?

TEKST GRETE NINETTE HALLING, BIBLIOTEKAR VED HERNING BIBLIOTEKERNE

Kommunikation foregår i stigende grad digitalt - det gælder vores kontakt til vennerne, børnene og familien, men også kontakten til offentlige services som skat, lægen og børnenes skole. Ifølge den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi skal 80 procent af kommunikationen til det offentlige foregå digitalt i 2015. Derfor er det et must, at vi kan tilegne os de nødvendige færdigheder, så vi kan bruge og deltage i de digitale muligheder i samfundet på nogenlunde lige fod.

Bibliotekerne har spillet vigtig rolle i formidlingen af den nye teknologiske muligheder, og siden internettets indtog midt i 90'erne har it-læringsaktiviteterne været et gennembrud for biblioteket som læringssted. Læringsaktiviteterne har typisk været it-kurser.

Indsatsen på de enkelte biblioteker har været forskellig - både måden læringsopgaven er blevet grebet an på - og hvor mange ressourcer, der er blevet brugt. Men ingen tvivl om, at kursusaktivitet er ressourcekrævende: Udarbejdelse og vedligeholdelse af materialer,

tilrettelæggelse og markedsføring. Fremmødet er svingende, men det er primært de ældre, der møder op til kurserne. Mødet med deltagerne på kurserne giver os en virkelig god fornemmelse af, hvad borgerne kan - og hvor udfordringerne er i forhold til benyttelsen af de digitale tilbud.

Kan disse kurser lige så godt foregå som e-læring hjemme fra borgerens pc? Tænk hvor mange nye brugere, bibliotekerne måske kan opnå ad den vej. Hvis den travle bruger kan tilgå e-læringsmateriale, når og hvor han har brug for det, og ikke afhængigt af det tidspunkt, hvor det lokale bibliotek har planlagt undervisning. Og hvis der så oven i købet var et bredt udbud af temaer, som borgeren kunne vælge imellem.

HVAD VAR DET NU LIGE, E-LÆRING VAR?

E-læring er pr. definition en standardbetegnelse for kompetenceudvikling, hvor indholdet eller dele heraf er formidlet via informations- og kommunikationsteknologi. E-læring kan anvendes enten til selvstudier eller som en integreret del af eksempelvis tilstedeværelseskurser og sidemandsoplæring. E-læring har et klart læringsformål, og forløbene kan være af et minut eller flere års varighed. E-læring er et middel til at hæve kompetenceniveauet, ikke et mål i sig selv!

NY PORTAL, DER GIVER BORGEREN OVERBLIK

Dette er setup'et i et nyt overbygningsprojekt med titlen »Etablering af fælles e-læringsportal«, som pt. kører i et samarbejde mellem bibliotekerne i København, Aalborg, Randers og Herning. I projektet etablerer vi en teknisk platform, producerer nye e-læringsmoduler samt indsamler eksisterende

Læs mere om
Del Din Viden på
perspektiv.bf.dk

Del Din Viden er dit
faglige forum for
videndeling med kolleger
og fagfæller.

e-læringsmoduler, som i dag ligger spredt rundt på mange bibliotekers websites.

Projektets vision er at etablere en professionel portal, der samler et bredt og aktuelt indhold af e-læringsmaterialer, som gør brugerne i stand til at benytte de digitale muligheder. Ud over at samle ressourcerne i en portal, er det også visionen at distribuere indholdet på portalen ud, hvor brugeren har behovet. Et eksempel kunne være at brugeren skal på bilferie, og han er i den anledning inde på FDM's website. Via den nye portal skal brugeren så blive opmærksom på et e-læringsmodul om netlydbøger, som kunne være relevant at få med på rejsen. Den nye portal skal være et sted, hvor brugeren, kan få overblik over, hvad der findes af godt e-læringsmateriale, og måske på en sjov måde få motivation og inspiration til at gå i gang med læring. Den skal i indhold både dække det »kedelige«, som den lærende nu en gang skal lære, for eksempel brugen af NemID, men også det mere lystbetonede, som hvordan man kan arbejde med sine sommerferiefotos. Indholdet skal kunne berige hverdagen for den lærende, og modulerne skal eventuelt være vurderede og kommenterede af andre lærende.

INTERAKTIVT MATERIALE ER AT FORETRÆKKE

På den kommende portal er det meningen, at den lærende skal kunne klare sig selv uden en formidler til at guide sig igennem. Derfor får vi ikke en succesfuld portal, hvis vi blot samler materialer, der er produceret med henblik på tilstedeværelseskurser. Det bedst egnede e-læringsmateriale er interaktivt materiale, hvor man udnytter de digitale muligheder, og gør materialet interessant for den enkelte lærende. I interaktivt e-læringsmateriale skal den lærende agere. Han bliver for eksempel stillet over for at træffe nogle valg, og bliver på den måde ledt igennem modulet efter sit eget behov. Dermed ikke sagt, at vi ikke kan genbruge læringsprincipper og -metoder, som vi har brugt i de traditionelle kurser. Og vi kan sagtens hente inspiration i de gamle kursusmaterialer.

I projektet vil vi formodentlig erfare, at det er tidskrævende at producere interaktivt læringsmateriale, og portalen må også rumme en kombination af formidlingsformer. Til gengæld er det værd at komme ekstra ressourcer i produktion af e-læringsmaterialer, da disse materialer kan komme ud til mange og blive brugt igen og igen.

»WHAT'S IN IT« FOR BIBLIOTEKERNE

På sigt er det målet, at portalen skal indgå som en del af Danskernes Digitale Bibliotek, og at den skal samle og spare ressourcer i bibliotekssektoren. Produktionen af e-læringsmaterialer skal koordineres på tværs af biblioteker, og dette fælles

tiltag skal kunne understøtte de lokale læringsaktiviteter. I løbet af projektet skal vi pege på en mulig organisation og løsninger for, at de enkelte biblioteker opnår ejerskab til portalen.

Projektet blev denne sommer præsenteret på konferencen »Fælles strategi for bibliotekernes brugerundervisning«, hvor både biblioteksledere og undervisningsbibliotekarer var repræsenteret. Her diskuteredes potentialer for denne webbaserede e-læringsplatform, og der var bred opbakning til ideen med at samle ressourcerne i en portal, og at det vil kræve en formel organisation omkring portalen. En af de store motivationsfaktorer til at få det enkelte bibliotek til at bidrage til portalen vil være, at portalen synliggør bibliotekerne som læringspartnere, at portalen når ud til en større målgruppe, og at arbejdet med portalen vil kompetenceudvikle bibliotekarerne.

BÅDE KURSER OG PORTAL

På konferencen blev det udtrykt, at man ikke så portalen som en konkurrent til tilstedeværelseskurser. Der var stor enighed om, at e-læring ikke er for de borgere, der ikke er vant til at benytte en pc eller mobil og har et lavt it-niveau. Der vil derfor stadig være et stort behov for tilstedeværelseskurser på bibliotekerne.

Portalen skal altså primært finde sine brugere i den »middel-it kompetente borger«, der er kendetegnet ved at besidde moderate eller gode it-færdigheder, og som gerne tager ny it-teknologi til sig. Men vi finder ikke brugere blandt it-nørderne med høje it-færdigheder, som bare prøver sig frem. Portalen spås derfor som et supplement til bibliotekernes tilstedeværelseskurser, hvor man så måske i højere grad kan specialisere sig efter skarpere definerede målgrupper i kursustilbuddene.

Portalen vil kunne regnes for en succes, hvis vi opnår, at forskellige organisationer vil integrere materialer fra den på deres sites, f.eks. DR og uddannelsesorganisationer. Et andet succeskriterium er, at brugerne af portalen rater og kommenterer indholdet. Men - portalen bliver jo kun en succes, hvis der er leverandører af aktuelle e-læringsmaterialer, og hvis der er nogen, der vil vedligeholde indholdet. Jo, vi har spændende og store udfordringer i projektgruppen, og vi glæder os til at samle erfaringer.

OG SÅ TIL SIDST EN EFTERLYSNING!

Da opgaven til dels er at indsamle eksisterende e-læringsmaterialer, er vi i projektgruppen meget interesseret i at få link til e-læringsmaterialer, som ligger på din organisations website, hvad enten det har form som video, tekst, interaktivt materiale eller anden form. Linket sendes til Grete Halling, projektleder, bibgh@herning.dk

Historien om en lille fiasko, der blev en stor succes

Det var de færreste, der havde regnet med, at BogForum en dag skulle fejre 20 års jubilæum, da messen i 1992 blev afholdt med skuffende publikumstal og alt for få udstillere. Men takket være et unikt koncept er det som bekendt, hvad der er sket.

TEKST JO BRAND

I 1991 blev en mand ved navn Poul Bjørnholt spurgt, om ikke han kunne tænke sig at være med til at lave en bogmesse i Forum af den daværende leder, Karl-Jan Heinsvig.

Poul Bjørnholt var egentlig uddannet jurist, men han var også arrangør af Københavns Jazzfestival, kulturinteresseret ud over det sædvanlige, og han kunne faktisk godt tænke sig at stå for en bogmesse i Forum. Derfor begyndte han at udtænke, hvordan det kunne gøres bedst.

- Der var jo allerede den store nordiske bogmesse i Göteborg og bogmessen i Frankfurt. Begge var og er stadig, udover at være publikumsmesser, også branchemesser, hvor forlagene diskuterer rettigheder og den slags, og så var de meget større end noget, vi ville kunne konkurrere med. I Forum er der jo for eksempel ikke lokaler, hvor forlagene ville kunne holde møder – dér er kun en stor hal. Derfor skulle konceptet holdes enkelt. Og så fandt jeg på, at bogmessen skulle være et sted, hvor forfatterne møder deres publikum, og hvor publikum møder deres yndlingsforfattere, fortæller Poul Bjørnholt, der endte med at stå i

spidsen for bogmessen indtil 2006, hvor han gik på pension.

At han skulle tage sig af messen og dens sceneprogram i 15 år, havde han dog ikke regnet med, da den første bogmesse fandt sted en weekend i september i 1992.

Messen havde fået navnet Vild med bøger og havde en hovedscene og en lille scene, hvor publikum kunne møde forfatterne. I hallen var der bare 40 udstillere, og antallet af besøgende sneg sig kun op på 8.000. Et godt stykke under, hvad andre arrangementer i Forum kunne tiltrække.

- Det første år var tungt. Det var svært at overtale forlagene til at være med. De troede ikke på ideen. Mange af dem deltog jo allerede på de store messer i Frankfurt og i Göteborg. Derfor var det primært de små forlag, der ikke havde råd til at tage på de store messer, der deltog det første år. Men det var så svært at sælge standene, at Heinsvig havde solgt en stand til et tæppefirma, der solgte ægte tæpper. Det var jeg ikke så glad for, for det havde jo ikke så meget med bøger at gøre, siger Poul Bjørnholt.

MED FRA START

Et af de forlag, der valgte at være med fra start, er forlaget Lamberth, der i dag primært udgiver børnebøger.

- Vi har altid støttet ethvert initiativ til at gøre reklame for bogen, så vi synes det var en god idé med en dansk bogmesse, siger forlagsdirektør Torben Lamberth.

Han mærkede også dengang, at arrangørerne havde svært

De store forlag takkede nej det første år, men bibliotekerne har været repræsenteret med en stand på bogmessen siden begyndelsen. Foto Jakob Baserup

Biblioteket på bogmesse

Udover støtte fra de små forlag var der i 1992 også opbakning fra bibliotekerne til bogmessen.

- Allerede første år købte bibliotekerne en stor stand på messen, fortæller Poul Bjørnholt.

Det gode samarbejde mellem bibliotekerne og BogForum fortsætter i dag, hvor standen Spørg Biblioteket ligesom de andre år også fungerer som messens informationsstand.

- Hvis der for eksempel er ændringer i messens program, er det os, der får det at vide, og så formidler vi det videre, for eksempel ved at opdatere BogForums hjemmeside, siger Naja von Sehested, der er børnebibliotekar på Allerød Bibliotek og medlem af den arbejdsgruppe, der står for standen.

Når hun er på bogmesse, svarer hun derfor også gerne på spørgsmål som »hvor ligger toilettet?« og »hvor er den nærmeste hæveautomat?«

Det primære formål er dog stadig at gøre opmærksom på biblioteket.

- Vi skal ikke sælge bøger ligesom forlagene, men vi skal sælge bibliotekerne, siger Naja von Sehested. Hvilket i disse år blandt andet består i at informere om e-bøger, netlydbøger og arrangementer på biblioteket.

I år var konkurrencer samt en storskærm med biblioteksrelaterede billeder med til at tiltrække publikum. Derudover blev der delt 2000 poser ud med informationsmateriale. Bøger var der som sædvanligt ingen af, for som Naja von Sehested siger:

- Hvilke skulle vi have med? Vi kan og skal jo ikke konkurrere med forlagenes store tårne af nye udgivelser, og det er heller ikke vores opgave på Bogforum. Det primære for os er jo opmærksomheden: At fortælle, at bibliotekerne i dén grad lever og er åbne for oplevelser og viden, og at alle er velkomne.

ved at få solgt deres stande. Efter at have købt sin, blev han nemlig tilbudt en større stand til samme pris. Om han takkede ja eller nej, kan han ikke huske i dag, men han kan huske, at han endte med at været tilfreds med den måde, hvorpå den første bogmesse forløb.

- Vi synes det gik rimelig godt. Og i forhold til hvor få udstillere der var, så følte messen rimelig velbesøgt, siger Torben Lamberth, der også havde bemærket de store forlags fravær og tilstedeværelse på én gang.

- Det første år var det jo udelukkende de små forlag, der var blandt udstillerne. De store forlag står jo ikke i første række, når der sker noget nyt. Men alligevel så vi jo repræsentanter fra dem alle sammen. De var ude for at se, om messen var noget for dem.

KONCEPTET FUNGEREDE

Fra Forums side blev det efter den spæde og usikre start diskuteret, om bogmessen overhovedet var noget, man skulle fortsætte med at satse på.

- Vi diskuterede, om det kunne betale sig. Men vi synes jo, at selve konceptet havde fungeret: Det med at forfatterne skulle møde publikum, og at publikum skulle møde forfatterne, var gået godt. Så vi besluttede os for at prøve en gang til, fortæller Poul Bjørnholt.

På messens andet år blev begynderfejlene rettet, tæpestanden var væk, Lindhardt og Ringhof var med,

markedsføringen blev forbedret, messen skiftede navn til BogForum, og der kom flere scener til. Besøgstallet steg til over 18.000. Og tredje år blev endnu bedre.

- Jeg havde plaget Gyldendal i lang tid. Jeg kan huske, jeg sagde til den daværende direktør, Kurt Fromberg: »Det kan jo ikke nytte noget, at I ikke er med. I kan jo se, at det vokser!« Og så købte de en stor stand. Det hjalp, og det år blev alle standene solgt. Siden har messen være en kolossal succes, siger Poul Bjørnholt.

Besøgstallet nåede allerede det år op på 25.000. Her har det ligget nogenlunde lige siden. Nogle år er det steget med et par tusind, hvilket ikke har været uden problemer.

- I min tid har brandvæsenet tre gange lukket dørene, fordi der var for mange mennesker. Derfor måtte folk stå i kø udenfor og kom kun ind, når der kom nogen ud, siger Poul Bjørnholt.

Og det kunne tage sin tid.

- Det er karakteristisk for bogmessen, at folk bliver i lang tid. Når der for eksempel er loppemarked i Forum, bliver folk i en til to timer, men til bogmessen bliver folk i fire timer, og sådan var det allerede fra start.

MENNESKER MØDES

Indenfor blev der også indført adgangsbe-grænsning visse steder. Der skete efter, at Suzanne Brøgger havde interviewet Peter Høeg på den store scene i 1996. En begivenhed, der har været messens hidtil største tilløbsstykke.

BogForums hidtil største tilløbsstykke var, da Suzanne Brøgger i 1996 interviewede Peter Høeg på store scene. Efter den seance blev adgangen til scenen begrænset. Foto Scanpix/Mikal Schlosser.

- Scenen var ved at bryde sammen, og folk hang ud over gelænderne, husker Poul Bjørnholt.

For som han siger:

- Dem, der kommer for at høre, hvad deres yndlingsforfatter har at sige, vil fandeme høre, hvad deres yndlingsforfatter har at sige.

Det resulterede i 1999 også i en massiv menneskemængde ude foran store scene, hvor den engelske forfatter og senere nobelprismodtager, Doris Lessing, skulle interviewes.

- Der var ekstremt tryk på salen. Folk stod udenfor og ventede på at komme ind, og de ville, af frygt for at blive sprunget over, ikke rykke sig en millimeter for nogen. Heller ikke da jeg kom gående med Doris Lessing selv. Til sidste råbte jeg: »Er I her for at høre Doris Lessing?« Det var de jo. Og så råbte jeg: »Var det så ikke en idé at lade Doris Lessing komme ind?« Og så blev der dannet en lille gang, som den lille gamle dame kunne klemme sig ind igennem.

Lamberths Forlag har sjældent haft sine forfattere med på messen. For forlaget er messen en kærkommen lejlighed til at møde bogkøberne.

- Vi er på messen for at vise vores nyheder til publikum, og det er jo det messen er: en publikumsmesse - ikke en fagmesse. Det betyder, at det er her, at vi møder slutbrugeren og får direkte respons på det, vi laver. Derudover er der jo, i løbet af årene, kommet mere fokus på salg og gode messetilbud, og publikum vil gerne købe, fortæller Torben Lamberth.

DET GODE GEDEMARKED

I 1997 overtog Bella Centret Forum, men Poul Bjørnholt fortsatte som sceneansvarlig til 2006, hvor han gik på pension. I dag kan han se tilbage på en 20-årig succes.

- I dag er bogmessen jo blevet internationalt kendt. Da vi begyndte, tog jeg selv op og studerede messen i Göteborg for at se, hvordan de gjorde. Siden er det dem, der har været hernede og besøge os, hvilket blandt andet har ført til at, de har indført flere samtaler med forfatterne.

Og netop den tætte kontakt mellem forfattere og publikum er afgørende for succesen, ifølge Poul Bjørnholt. Det samme er fornemmelsen af »gedemarked.«

- Der skal være mange på bogmessen, og det skal være tæt. Selvom det er det, folk brokker sig over, så er det en del af hyggen.

Torben Lamberth er enig. Og han håber, den stemning bliver bevaret, når messen næste år rykker til Bella Centret:

- På bogmessen står folk jo i kø for at komme ind, og man går tæt i gangene fra morgen til aften. Jeg kan godt være bange for, at den dynamiske stemning forsvinder i Bella Centret, fordi der er så meget plads.

Men spørger man, om han alligevel er med til næste år, er han ikke i tvivl.

- Ja, ja, selvfølgelig. Vi støtter som sagt ethvert initiativ til at gøre reklame for bogen, og det bliver vi ved med. ■

Prisfest

Under BogForum finder en række priser deres vinder. Heriblandt Danmarks største litteraturpris, Danske Banks Litteraturpris, der siden 2003 er blevet uddelt på bogmessen. I år var prisen på 300.000 kroner, og den gik til Birgithe Kosovic. Hun blev dermed den sidste modtager af prisen, da Danske Bank har valgt at stoppe støtten til litteraturen.

Tidligere modtagere:

2010: Morten Ramslund
2009: Pia Juul
2008: Kirsten Hammann
2007: Carsten Jensen
2006: Ida Jessen
2005: Bjarne Reuter
2004: Kirsten Thorup
2003: Jens Christian Grøndahl

Danske Banks Debutantpris er siden 2004 blevet uddelt på BogForum. I år var prisen på 50.000 kroner, og den gik til Erik Valeur. Tidligere modtagere:

2010: Kaspar Colling Nielsen
2009: Martin Kongstad
2008: Janni Olesen
2007: Henriette E. Møller
2006: Knud Romer
2005: Jonas T. Bengtsson
2004: Kristian Ditlev Jensen

*Poul Bjørnholt var programansvarlig på BogForum fra begyndelsen til 2006. Her ses han med sin afløser Stinne Hjortlund Kristoffersen.
Foto Scanpix/ Jan Jørgensen*

*Doris Lessing besøgte BogForum i 1999 og kunne dårligt komme ind på scenen på grund af de mange fremmødte.
Foto Scanpix/Brian Rasmussen*

Thomas Vigild

Fast skribent på gadgets-siderne i Perspektiv. Ekstern lektor i spiljournalistik på IT-Universitetet i København - Formand for Dansk Spilråd - Leder af Vallekilde Game Academy - Cand.mag i Musikvidenskab, Datalogi og Computerspil.

FREMTIDENS SPIL KENDER DIG

Forestil dig, at alle dine vaner, hobbyer og personlighedstræk bliver gemt på din mobil, der efterfølgende skræddersyer nye spiloplevelser til dig. Sådant bliver fremtidens spil ifølge manden bag The Sims, Will Wright, der nu vil lave spil, som tilpasser sig selv på baggrund af et indgående kendskab til din personlighed. På den måde kan »spillet« både give dig tips til, hvor du får de bedste oplevelser inden for film, shows, teater og koncerter i nærheden af din placering, men også i selve spillene tilpasse sværhedsgraden, modstanderne og spiltypen, så du bliver optimalt underholdt. Will Wright kalder spillet for HiveMind, og han satser i første omgang på mobiltelefonerne.

En hel computer på en USB-nøgle

Definitionen på en bærbar computer får en helt anden betydning med det nye computerkoncept kaldet Cotton Candy. Det norske firma FXI Technologies har formået at udvikle en computer, der ligner en USB-nøgle, men som reelt indeholder en hurtig processor, trådløst netværk, Bluetooth, HDMI og indstik til microSD-kort for mere hukommelse. Cotton Candy kan via HDMI eller USB sættes til enten en fladskærm eller en computer, hvormed den kører Android-styresystem og er en hel computer i sig selv.

Tendensen kaldes »any-screen computing«, hvilket betyder, at vi altid har vor egen computer med på en USB-nøgle eller smartphone, som vi kan koble til en større skærm. Cotton Candy er endnu i udviklingsfasen.

Læs mere på <http://www.fxitech.com/>

I november afholdte 1400 amerikanske biblioteker National Gaming Day, og successen var stor. Samme dag afholdte 100 nordiske biblioteker Nordisk Spildag, og næste år skal der sættes på en international spildag. Se mere og hør om erfaringerne herunder:

ngd.ala.org
www.nordicgameday.com

Månedens
udenlandske
link

Her er danskernes bedste gadgets

Samsung blev den store vinder, da danskerne i november stemte på årets bedste gadgets. Under den nyligt afholdte danske gadget- og spilmesse Beep i Bella Centret nominerede en række fagmagasiner og aviser årets gadgets, spil og apps i 10 kategorier, hvorefter SMS-stemmer afgjorde vinderne. Samsungs Android-baserede smartphone Galaxy S II vandt to priser som bedste smartphone og bedste gadget, mens Sony NEX-5N blev kåret til årets kamera og Boxee Box fra D-link løb med prisen for mest innovative gadget.

Se alle vinderne på beep.tv2.dk.

Streaming udfordrer jer

Klik. Så har du adgang til alle nye Hollywood-film.

Klik. Nu kan alverdens musikere brage ud gennem dine højttalere.

Klik. Få alle de nyeste spil streamet direkte til din skærm.

Tendensen er klar: Fremtidens salg af film, musik og spil går imod buffeten frem for a la carte kortet som i dag. Netop nu giver adskillige af internettets streaming-tjenester som Netflix, Spotify, Wimp og Onlive os fripas til alt det nyeste inden for film, musik og spil, og vi behøver aldrig mere tænke på, hvad vi skal købe. Det er jo allerede købt for os.

Udover at streaming-tjenesterne er en bombe under detailhandelen, så ændrer disse »tag-selv-buffetter« af underholdning også bibliotekets rolle. For igen bliver det pinligt tydeligt, at det ikke handler om at formidle kvantitet, lave kæmpe materialesamlinger og udlåne enkelt bøger eller albums, men mere om at levere overblikket, kvaliteten og de tværmediale oplevelser, som ingen af disse tjenester kan.

Ingen af os forbruger kun et enkelt medie i dag, så for at imødegå udviklingen af disse streamingstjenester, hvor alt formidles og sælges digitalt og internetbaseret, skal bibliotekerne i endnu højere grad satse på formidling på tværs af alle medier. Biblioteket skal turde koble medierne på nye måder efter temaer, budskaber, stilart eller årstal og ikke som i dag oftest efter medietype. Det overblik får man alligevel med streamingstjenesterne. Fordelen for fremtidens biblioteker er, at disse tjenester ikke taler sammen. Men det gør mennesker. Derfor skal bibliotekerne formidle medieperspektivet, de uventede indspark, oplevelsen man ikke kendte og gnisten af inspiration, som ellers drukner i forhoppelsen af, at man pludselig har alt musik og alle film i verden at vælge imellem.

Peter Brandsborg er ansat ved Vesthimmerlands Biblioteker og nyindtrådt i hovedbestyrelsen.

Besøg af IVA's rektor

Rektor på Det Informationsvidenskabelige Akademi, Per Hasle, holdt oplæg for bestyrelsen og fortalte blandt andet, at han ikke forventer nogen dramatiske konsekvenser af, at bibliotekarernes uddannelse nu ikke længere hører under Kulturministeriet. Han fremhævede, at IVA i dag står i en styrket position, fordi det er lykkedes at opnå et stigende ansøgertal to år i træk. Dermed er skolen nu tilbage på niveau med søgningen i 2000 efter i flere år at have mistet studerende. Per Hasle fremhævede blandt andet et forbedret studiemiljø og en branding-kampagne, hvor skolen jo blandt andet fik et nyt navn, som mulige årsager til det øgede antal studerende. Hovedbestyrelsens interesse for skolens fremtid var stor:

Peter Brandsborg spurgte til, hvordan Aalborg-skolens fremtid ser ud. Per Hasle forklarede, at selv om Aalborg-skolen ikke har oplevet en lige så stor stigning i optaget, som man har i København, så arbejder man bevidst på at opnå samme stigning.

Pernille Drost interesserede sig for bibliotekar DB-uddannelsens fremtid. Her anbefaler både Bibliotekarforbundet og IVA, at de studerende tager en kandidatuddannelse. Og Per Hasle konstaterede, som han også tidligere har udtalt, at han vurderer, at DB-uddannelsen med tiden vil forsvinde.

Tre spørgsmål til Peter Brandsborg

Som ny i hovedbestyrelsen, hvad vil du så arbejde for?

- Først og fremmest at sikre, at Bibliotekarforbundet er en fagforening, som også eksisterer om bare fem eller ti år. Lige nu er udfordringen, at der er færre, der bliver uddannet, mens der er flere, der går på pension. Det betyder, at der er et mindre medlemsgrundlag. Det skal vi tage hånd om, og derfor er jeg rigtig glad for, at hovedbestyrelsen lige nu arbejder med resultaterne af forbundets medlemsundersøgelse. Her kan vi pejle os frem til, hvad der skal være fremtidige fokusområder.

Der er nu kommet en nordjysk stemme i bestyrelsen.

Er der særlige udfordringer for Bibliotekarforbundet i Nordjylland?

- I forhold til hvor stor befolkningstæthed er i københavnsområdet, så er den geografiske spredning af medlemmerne i Nordjylland meget større, og det er en kæmpe udfordring. De store afstande gør det svært at lave arrangementer og mødes face-to-face, og det gælder både for bibliotekarer ansat i folkebiblioteker, men især også for de privatansatte. Det er også tydeligt, at de nordjyske biblioteker er presset økonomisk.

Hvilke tre grunde vil du fremhæve som de vigtigste til at være med i en fagforening?

- Jeg vil fremhæve solidariteten. Både med dem, der er i fagforeningen i dag, og dem, der har trukket læsset før i tiden. Jeg synes, at det er ukammeratligt ikke at være en del af sit fags fagforening.

Den anden grund er, at hvis man ikke er medlem af en fagforening, så er man ikke med til udviklingen af ens fag. Især hvis du er et sted uden kolleger, er fagforeningen med til at sikre din faglige udvikling.

Den tredje grund er, at uden fagforeninger ville den danske flexicurity-model ikke eksistere. Så ville den økonomiske krise ramme meget hårdere. Når det er skidt, så er det godt at have en fagforening, fordi fagforeningen sammen med a-kassen er et sikkerhedsnet under dig, hvis du for eksempel bliver fyret.

BF'S HOVEDBESTYRELSE

Perspektiv bringer i hvert nummer udvalgte noter fra hovedbestyrelsens møder. Se hele referatet fra mødet på www.bf.dk

Formand:
Pernille Drost
Tlf. A: 38 88 22 33
Tlf. P: 29 28 52 77
E-mail: pd@bf.dk

Næstformand:
Søren Kløjgaard
Hasle Bibliotek
Tlf. A: 89 40 96 30
Tlf. P: 21 71 31 08
E-mail:
skl@aarhus.dk

Anita Dürkop
Greve Bibliotekerne
Tlf. A: 46 13 84 00
Tlf. P: 26 85 43 95
E-mail:
atho@grevebib.dk

Jette Fugl
Det biovidenskabelige
Fakultetsbibliotek, KU
Tlf. A: 36 30 81 28
E-mail:
jettefugl2@gmail.com

Line Frølich
Biblioteket Sønderborg
Tlf. A: 88 72 42 00
E-mail:
lfri@sonderborg.dk

Marie Ulletved
Holmgaard
Gentofte Bibliotekerne
Tlf. P: 51 76 14 53
E-mail:
ulletved@gmail.com

Bibliotekerne som katalysator

Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek er klar til at præsentere en helt ny strategi. Officielt søsættes den først i det nye år, men Jakob Nedergaard Mortensen, konsulent i DEFF, præsenterede allerede på bestyrelsesmødet i november en række af de vigtigste indsatsområder i den nye strategi.

Strategien har overskriften »Biblioteker som katalysator for udviklingen af Danmark som innovativt samfund«. Og den kommer til at udvide DEFF's oprindelige sigte og målgruppe som samarbejdsorganisation for fag- og forskningsbibliotekerne, der langt overvejende har haft fokus på at sikre forskere og studerende adgang til forskningsbaseret viden. Nu vil DEFF også understøtte de små og mellemstore virksomheder i bestræbelserne på at sikre grundlaget for at skabe innovation og øget produktivitet, og dermed skabe vækst og velfærd i Danmark.

Der er allerede en række projekter i gang på området, blandt andet samarbejder DEFF nu med lokale og regionale erhvervsfremmende aktører.

Hovedbestyrelsen var meget enig med DEFF i, at der er en udfordring i at dele viden i fremtiden.

- Nu bliver alt på forskningsbibliotekerne digitalt og dermed lukket land for alle andre uden for forskningsbiblioteksverdenen, og derfor har vi en helt ny udfordring, konstaterede Jette Fugl, der er ansat ved Det biovidenskabelige Fakultetsbibliotek på KU. Hun pegede på, at det også bliver en udfordring at forhandle licenser, der giver små virksomheder adgang til den forskningsbaserede viden.

Den udfordring er DEFF naturligvis meget bevidst om, og derfor er der fortsat også fokus på arbejdet med Open Access i Danmark.

Næsten hver tredje privatansatte har fået rådgivning i år

Bibliotekarforbundets privatansatte medlemmer er meget aktive, men generelt en smule mere utilfredse med fagforeninger end deres offentligt ansatte kolleger. Derfor drøftede hovedbestyrelsen, hvordan forbundet kan øge de privatansattes tilfredshed.

- Det handler om, at vi skal få fortalt, hvad de får ud af deres koningent. Og vi skal også pege på idealerne og fortælle, at det at være medlem også handler om solidaritet, sagde Matthias Eiriksson.

Baggrunden for diskussionen er den medlemsundersøgelse, MSI Research foretog i efteråret. Her blev nemlig udarbejdet en særlig rapport for det private område, som afslørede, at medlemstilfredsheden blandt de privatansatte ligger på indeks 58, mens den for Bibliotekarforbundets samlede medlemmer ligger på indeks 62 procent. Også medlemsloyaliteten er lavere hos de privatansatte. Den ligger på indeks 62, mens den for den samlede medlemsskare er på 71 procent. I øvrigt tegner der sig i undersøgelsen et billede af en forholdsvis aktiv medlemsgruppe.

Næsten hver tredje privatansatte har fået personlig rådgivning inden for de sidste 12 måneder – helt præcist 28 procent. Mere end hver anden har deltaget i gå-hjem-møder, og hver tredje har deltaget i forbundets temadage eller konferencer.

46%

modtager Bibliotekarforbundets Lønsservice for privatansatte. Får du også hjælp til at forbedre din løn inden den årlige lønforhandling? Ellers tilmeld dig ordningen ved at sende en mail til bf@bf.dk med »lønsservice« i emnefeltet.

Kim Jesper Josefsen
Roskilde Handelsskole
Tlf. P: 61 77 78 39
E-mail:
kimjosefsen@gmail.com

Tine Jørgensen
IBM Danmark
Tlf. P: 51 92 00 37
E-mail:
tinejoergensen.db@gmail.com

Matthias Engberg Eiriksson
Det Informations-videnskabelige Akademi
Tlf. P: 31 15 05 09
E-mail:
eirixon@gmail.com

Pia Olsson
Nørrebro Bibliotek og Medborgercenter
Tlf. A: 35 86 02 20
Tlf. P: 35 43 64 65
E-mail:
piaolsson1@gmail.com

Peter Brandsborg
Vesthimmerlands Biblioteker
Tlf. 99 66 85 10
E-mail:
pbr@vesthimmerland.dk

Rasmus Bahnsen
Studenterservator
Tlf. 30 22 87 12
E-mail:
rasmusbahnsen@hotmail.com

Bibliotekarforbundet
 Lindevangs Allé 2
 T: 38382233
 E: bf@bf.dk
 www.bf.dk
 Ekspedition:
 mandag-fredag kl. 9-15

Bruno Pedersen
 Forhandlingschef
 T: 38 38 06 10
 bp@bf.dk

Helle Fridberg
 Konsulent
 T: 38 38 06 12
 hf@bf.dk

Karin V. Madsen
 Chefjurist
 T: 38 38 06 16
 kvm@bf.dk

Lone Rosendal
 Specialkonsulent
 T: 38 38 06 15
 lr@bf.dk

Susanne H. Thomsen
 Konsulent
 T: 38 38 06 11
 sht@bf.dk

Ulla Thorborg
 Konsulent
 T: 38 38 06 17
 ult@bf.dk

Sofie Plenge
 Karriere- og
 udviklingskonsulent
 T: 38 38 06 42
 sp@bf.dk

SKAL – SKAL IKKE

For et par numre siden læste du måske i Perspektiv, at tjenestemænd automatisk får deres tjenestemandspension, når de fratræder for at gå på pension/efterløn. Bibliotekarforbundet har siden erfaret, at der er opstået en ny praksis på nogle arbejdspladser på det statslige område, som ændrer dette forhold. Det viser sig, at vores tjenestemandsansatte medlemmer i staten nu kan opleve at blive spurgt om, hvornår de gerne vil have deres pension udbetalt i forbindelse med deres fratrædelse. Denne praksis kan også opstå på det kommunale område.

Det kan umiddelbart synes at være en god idé at udskyde tjenestemandspensionen til det 65. år, hvis man skal på efterløn og har opfyldt to-årsreglen, da man hermed både undgår modregning i efterlønnen, og at tjenestemandspensionen varigt nedsættes på grund af førtidsfradragsreglerne (ved det 62. år er fradraget eksempelvis fire procent i tjenestemandspensionen).

Bibliotekarforbundet har regnet på tallene, og det viser sig, at der skal en konkret beregning til for at se, om det kan betale sig at udskyde tjenestemandspensionen. Generelt kan vi se, at det ikke er en god idé, hvis tjenestemandspensionen er ret høj. Årsagen til, at det ikke er en god idé for særligt disse grupper er, at selvom efterlønnen nedsættes på grund af tjenestemandspensionens udbetaling og tjenestemandspensionen også nedsættes varigt, fordi den udbetales »før tid«, så kan de forringelser ikke opveje det tab, der opstår ved ikke at få tjenestemandspensionen udbetalt i et, to eller tre år.

Helle Fridberg

Måling af social kapital

Arbejdsmiljørådet og Det Nationale Forskningscenter har udviklet en metode til at måle, hvor høj den sociale kapital er i en organisation. Mange arbejdspladser arbejder med at skabe tillid, samarbejde og trivsel og nedbringe sygefraværet. Forskningen siger, at når den sociale kapital er høj, stiger produktiviteten og trivslen. Måleinstrumentet består af 12 spørgsmål, der hænger sammen med jobtilfredshed, helbred, sygefravær, trivsel med mere.

Ideen er, at brugere af undersøgelsen selv kan vurdere, hvor højt en arbejdsplads ligger på skalaen.

Guiden består af de tre dele: »Hvad er social kapital?«, »Sådan måler I social kapital« og »Social kapital som en del af hverdagen«. Organisationer kan dermed måle, hvordan det står til med blandt andet tillid, produktivitet og samarbejdsevne på jobbet.

Du kan læse mere om guiden og spørgeskemaet på Arbejdsmiljørådets hjemmeside www.amr.dk

Lone Rosendal

? Jeg har hørt, at personlige oplysninger på Facebook er blevet brugt af en myndighed – er det lovligt?

! Ombudsmanden har netop været inde i en konkret sag (2011 15-1), hvor en kvinde havde så åben en profil, at alle brugere af Facebook kunne se, hvad der stod om hende, så det ikke var nødvendigt at være »ven« med hende for at se oplysningerne. Når profilen er »public« er oplysningerne på Facebook offentligt tilgængelige, og derfor var det ikke ulovligt, at SKAT, der havde en saglig grund til det, kunne bruge oplysninger om hende, der var relevante for den sag, de behandlede.

Det er derfor altid en god ide at tænke sig om, når man også som ansat agerer i de sociale medier. En arbejdsgiver kan jo sidde og kigge med!

Lone Rosendal

Få mest ud af din efterlønsordning....

Vidste du, at du med den nuværende efterlønsordning både kan få noget efterløn og optjene efterlønsbonus på samme tid? Det forudsætter dog, at du opfylder følgende tre betingelser:

- 1) Du er fuldtidsforsikret
- 2) Du har opfyldt to-årsreglen (det vil sige, at der er gået to år fra udstedelsen af dit efterlønsbevis, og at du har arbejdet mindst 3.120 timer siden udstedelsen af beviset)
- 3) Du er på deltid, eller går på deltid (for eksempel via en seniorordning) og arbejder maksimalt 29,6 timer pr. uge

Opfylder du ovenstående betingelser, skal du – for at få mest ud af ordningen – tilmelde dig fleksibel efterløn hos din a-kasse.

Arbejder du for eksempel 29 timer pr. uge, er du berettiget til efterløn for (37-29) 8 timer pr. uge. Er din individuelle efterlønsats for eksempel 110 kroner, får du (8 x 110 kroner) 880 kroner fra a-kassen hver uge, til du bliver 65. år. Samtidig optjener du efterlønsbonus med dine 29 præsterede arbejdstimer pr. uge. En portion bonus kræver i alt 481 præsterede arbejdstimer. Bonus udbetales, når du bliver 65 år.

Husk, at såfremt du er omfattet af ordningen om skattnedslag for seniorer (gælder årgang 1946- 1952) skal du i snit arbejde mindst 27 timer pr. uge til du er 65 år, før du kan få din del af disse midler udbetalt. Se mere på www.atp.dk

Der gælder analoge regler for deltidsforsikrede omend, det ikke er lige så attraktiv en ordning, som for fuldtidsforsikrede. Du kan kontakte a-kassen på www.aak.dk eller telefon 3395 0395 vedrørende alle spørgsmål om efterløn.

Helle Fridberg

Grundlønsforhøjelser på det kommunale område pr. 1.1.2012

Den 1.1.2012 er der et ekstra løntrin på vej til flertallet af Bibliotekarforbundets kommunale tjenestemænd. Det skyldes implementeringen af en grundlønsforhøjelse med fuldt gennemslag, der blev forhandlet hjem af Bibliotekarforbundet ved OK11.

Trinforhøjelserne pr. 1.1.2012 gælder for kommunale tjenestemænd indplaceret på grundløn 24, 27 og grundløn 36 specialister.

Det betyder at:

Grundlønnen for bibliotekarer forhøjes pr. 1. januar 2012 fra trin 24 + 3.100 kroner (31/3 2000 niveau) til trin 25.

Grundlønnen for bibliotekarer på Frederiksberg forhøjes pr. 1. januar 2012 fra trin 27 + 3.100 kroner (31/3 2000 niveau) til trin 28.

Grundlønnen for specialister forhøjes pr. 1. januar 2012 fra trin 36 + 3.100 kroner (31/3 2000 niveau) til trin 37.

Grundlønsforhøjelsen bevirker, at grundlønstillægget på 3.100 kroner (31/3 2000 niveau) for disse grupper bortfalder pr. 1.1.2012.

Den 1.1.2012 er der også en mindre lønstigning til overenskomstansatte på sluttrin 7 og 8 samt til special- og chefkonsulenter. Grundlønnen forhøjes med 900 kroner årligt i 31.3.2000 niveau). Det svarer til 95 kroner pr. måned i aktuelt niveau. Det aktuelle niveau indbefatter den generelle lønstigning på 1,61 procent, der tillige finder sted pr. 1.1.2012 for alle løndele.

Helle Fridberg

Lønmagasin og lønstatistik bliver digital

Om et par uger får de offentligt ansatte publikationer Lønmagasin 2012 og Lønstatistik 2011 leveret på en ny måde for at lette tilgængeligheden til oplysningerne.

Vi lancerer begge publikationer som digitale publikationer i en såkaldt »live-paperversion« på nettet, som du kan bladre i elektronisk. Fordelen er, at du altid kan få fat på oplysningerne, hvor end du befinder dig. Begge publikationer bliver samtidig lagt ud på vores hjemmeside til download.

Lønmagasin 2012 indeholder alle væsentlige ændringer i løn og ansættelsesforhold som følge af ændringer i overenskomst, aftaler eller love, mens Lønstatistik 2011 giver dig et overblik over lønudviklingen blandt de offentligt ansatte bibliotekarer.

Når publikationerne er klar, modtager du en mail fra os med relevante links til de to publikationer og vores interaktive løndatabase. Herved har du en samlet indgang til lønoplysninger, når du skal tjekke lønniveauet for netop din stilling.

Vi opfordrer dig til, hvis du har skiftet mail eller ansættelsessted, at undersøge, om du har en gyldig mailadresse registreret hos Bibliotekarforbundet. Det tager få minutter; Gå ind på www.bf.dk. Tryk på log in. Bruger-id er dit cpr nummer, adgangskode er selvvalgt. Har du glemt din adgangskode sender vi dig en ny adgangskode til den mailadresse, du oplyser os. Når du er logget på, går du ind under Mine Sider og tjekker dine medlemsdata.

Helle Fridberg

Bibliotekarforbundet samler ESDH-bibliotekarer

På baggrund af medlemshenvendelser vil Bibliotekarforbundet snarest tage initiativ til at samle landets ESDH-bibliotekarer.

Bibliotekarforbundet er opmærksom på, at mange medlemmer arbejder med ESDH, men at de ofte sidder ret alene med de forskellige problemstillinger, der opstår på området.

Derfor vil Bibliotekarforbundet tage initiativ til at samle alle, der arbejder med ESDH, for at holde en fælles inspirations- og udviklingsdag og ikke mindst forsøge at finde ud af, om der blandt vores medlemmer er behov for at danne et netværk omkring denne opgave.

Temadagen vil Bibliotekarforbundet forsøge at sætte på skinner først i det nye år.

Bruno Pedersen

Arrangementer for studentermedlemmer

Medlemstilbud til studerende

Photoshop-kursus

Lær de grundlæggende funktioner og redskaber i Photoshop og få et værktøj, du kan bruge på studiet, jobbet og i din fritid.

8. februar 2011 kl. 12.00 - 17.00 i Bibliotekarernes Hus på Frederiksberg

Skriv journalistisk

Identificer dit mål og din målgruppe. Find dit budskab. Få dit sprog til at flyde. Lær at skrive journalistisk – et intensivt seminar målrettet studerende.

28. februar 2011 kl. 17.00 - 20.30 i Bibliotekarernes Hus på Frederiksberg

Deltagelse i arrangementerne er gratis for studerende, som er medlem af Bibliotekarforbundet.

Læs mere på www.bf.dk/kalender, hvor du også kan tilmelde dig. Vi glæder os til at se dig!

Forbundet for informationsspecialister og kulturformidlere

**Bibliotekar
forbundet**

Vi spørger brugerne - men hvor tit omsætter vi svarene?

Jeg blev for nyligt bedt om at give feedback på et spørgeskema, der skulle anvendes til at skaffe mere viden om brugerne på et bibliotekswebsite. Spørgeskemaet var ikke mindre end 14 sider langt, så alene at læse spørgsmålene igennem tog en rum tid.

Vi er egentlig nået langt. Det er ikke til diskussion, om vi skal have brugerne med på råd. Vi gennemfører tilfredshedsundersøgelser, interviews, tænke-højt-tests og afstemninger. Vi aflæser serverstatistikker og orienterer os om brugertrends.

Men faktisk kan gennemførelsen af en brugerundersøgelse komme til at virke som en sovepude. Hvis vi ikke kan tage en beslutning, kan vi da altid starte med at spørge brugerne. Når vi får 500 brugeres svar tilbage på et 14 sider langt spørgeskema, er informationerne så overvældende, at vi rammes af paralysis by analysis - på godt dansk: handlingslammelse. Åbn bibliotekets Google Analytics-konto og mærk en snigende følelseløshed i beslutningsnerven.

Næste gang du eller andre i din organisation overvejer at gennemføre en brugerundersøgelse, så start selvfølgelig med at være positiv. Men spørg også:

- Ved vi allerede, hvordan brugerne vil reagere, eller hvad de vil sige?
- Har vi et kriterium for, hvornår vi ikke kan være tilfredse med brugernes evaluering?
- Er det i dag tydeligt, hvilke konsekvenser vi drog af den sidste brugerundersøgelse, vi foretog?

Problemet er ikke længere at få inddraget brugerne - det er snarere at få omsat deres feedback til en justering eller nyskabelse i den service, vi tilbyder. Første skridt i professionaliseringen kan være noget så simpelt som at skære ned på antallet af spørgsmål.

Jens Hofman Hansen
Specialkonsulent,
Statsbiblioteket
jhh@statsbiblioteket.dk

Tillid, retfærdighed og samarbejde

En virksomheds sociale kapital har betydning for bundlinjen, men for at få nytte af den, kræver det en målrettet indsats at styrke tilliden, retfærdigheden og samarbejdet på en arbejdsplads. Og så skal alle – både medarbejdere og ledelse – have styr på, hvad virksomhedens kerneopgave er.

TEKST ANETTE LERCHE FOTO TORBEN PETERSEN

Din virksomheds sociale kapital afsløres allerede, når en gæst træder ind af døren. Er den sociale kapital på arbejdspladsen høj, så tager medarbejderne godt imod gæsten. De udviser ansvar og engagement og ved, hvem der arbejder med hvad i virksomheden.

Eva Thoft, konsulent i den rådgivende ingeniørvirksomhed Grontmij, er medforfatter til den danske hvidbog »Virksomhedens sociale kapital«, som udkom i 2008, og det er hende, der peger på hvad der kan være tegn på, hvordan den sociale kapital har det.

- Omgangstonen i en virksomhed er en indikation på, hvordan den sociale kapital er. Er den tillidsfuld, tør medarbejderne tage ansvar, eller er de bange for at blive anklaget for at lave fejl? Og så er der en masse områder, der er mere komplicerede at afdække. Som for eksempel om medarbejderne kan samarbejde, og har den samme opfattelse af målene for deres arbejde? forklarer Eva Thoft.

TRE DIAMANTER

I Danmark var det nogle arbejdsmiljøforskere, der for lidt over fem år siden begyndte at beskrive begrebet social kapital i forhold til virksomheders arbejdsmiljø. De undrede sig over, hvordan det kunne være, at nogle slagterier havde et højt sygefravær, mens andre slagterier ikke havde samme høje sygefravær. For slagterierne var kendetegnet ved de samme

ting. De løste de samme opgaver med samme teknologi og samme faggrupper. Så hvorfor var der forskel i sygefraværet?

Det svar, forskerne kom frem til, var, at der var forskel på tilliden mellem medarbejdere og ledelse. Høj tillid gav lavt sygefravær. Lav tillid betød omvendt et højt sygefravær.

I dag kalder man de tre diamanter i arbejdet med den sociale kapital for tillid, retfærdighed og samarbejde. De tre diamanter skal være til stede for, at en virksomhed kan siges at have høj social kapital.

FÅ STYR PÅ KERNEOPGAVEN

Men Eva Thoft peger på en yderligere faktor, som også har en afgørende betydning for en virksomheds sociale kapital. Det er en klar beskrivelse af kerneopgaven.

- Der er en grund til, at en virksomhed er sat i verden. Der er en opgave, der skal løses, men det viser sig ofte, at man kan have meget forskellige opfattelser af den opgave, konstaterer Eva Thoft.

Problemstillingen gøres ikke mindre kompliceret af, at både i private og især i offentlige

virksomheder er den opgave, der skal løses, under konstant pres og forandring.

- Ledelsen skal sætte mål og rammer op for, hvad kerneopgaven er, og så skal den gå i dialog med medarbejderne omkring det. For ellers skaber medarbejderne deres egne definitioner af, hvad kerneopgaven er, og så opstår der konflikter, fordi folk er uenige om, hvad de skal lave, og hvad deres kerneopgave er. Sidder man først i den konflikt, er det forholdsvis kompliceret at rette op på. Det gør man ikke bare ved et snuptag.

GEVINSTEN

I det hele taget er det lettere at forstå social kapital, end det er at arbejde med social kapital. Og går man ikke helhjertet ind i arbejdet med virksomhedens sociale kapital, så risikerer man at ende med et ringere udgangspunkt, end man startede med. Omvendt så er social kapital en sikker metode til at effektivisere en virksomhed.

- Du kan godt effektivisere uden social kapital, for eksempel ved at indføre nye

teknologier, men det er kun til en vis grænse. Hvis man vil have det fulde udbytte, så skal man have fokus på social kapital, siger Eva Thoft.

Det giver altså noget på bundlinjen – det viser en række eksempler

fra både ud- og indland. Et lavprisflyselskab med høj social kapital viste sig at være mere driftsikkert end dyrere flyselskaber med lavere social kapital. Et andet eksempel er en dansk folkeskole, der arbejdede med sin sociale kapital og vendte en alarmende elevflugt til en overvældende tilstrømning af elever fra andre skoledistrikter.

Både medarbejdere og ledelse kan få noget ud af at arbejde med den sociale kapital, så

”Der er en grund til, at en virksomhed er sat i verden. Der er en opgave, der skal løses, men det viser sig ofte, at man kan have meget forskellige opfat- telser af den opgave.”

EVA THOFT

Konsulent Eva Thoft beskæftiger sig med arbejdsmiljø og kommunikation. Arbejder med rådgivning og udviklingsprojekter som blandt andet udvikling af metoder til virksomhedernes arbejde med social kapital. Er medforfatter til bøgerne *Ledelse med Social kapital*, *L & R Business* samt *Hvidbog om Virksomhedens sociale kapital*.

❖ for Eva Thoft er det slet ikke usandsynligt, at det kan være blandt medarbejderne, at der opstår et ønske om at arbejde med den sociale kapital.

Men hvordan introducerer medarbejderne, at de gerne vil arbejde med social kapital, hvis de samtidig synes, at deres arbejdsplads mangler tillid, retfærdighed og samarbejde?

- De kan starte med at sætte fokus på for eksempel tillid og bringe emnet social kapital op i samarbejdsudvalget eller lignende, og her skal ledelsen så også tage ejerskab til projektet. Og som leder skal man være klar over og tage alvorligt, at man ikke kan diktere tillid på arbejdspladsen. Hvis medarbejderne ikke har tillid, så er den der ikke.

TILLID, TILLID, TILLID

- Hvis man vil etablere tillid, så handler det om ens adfærd. Er der konsistens i de ting, man siger og gør, er der synlighed omkring beslutningsprocesser, og er man som leder villig til at involvere medarbejderne og også forklare, hvorfor man beslutter det, man gør? Det

Eva Thoft anbefaler:

Ledelse med Social kapital

Peter Hasle, Eva Thoft, Kristian Gylling Olesen
L & R Business 2010

Hvidbog om virksomhedens sociale kapital

Kristian Gylling Olesen, Eva Thoft, Peter Hasle,
Tage Søndergård Kristensen

Arbejdsmiljørådet 2008

Trivsel og produktivitet – to sider af samme sag
Tage Søndergård Kristensen
HK Danmark 2010

De skjulte velfærdsreserver

www.lederweb.dk

High Performance Healthcare

Jody Hoffer Gittell

Se mere om social kapital på nettet:

www.arbejdsmiljoweb.dk/socialkapital

www.socialkapital.org

www.jodyhoffergittell.info

handler om konsistens og integritet, og samme faktorer gør sig gældende for medarbejderne, siger Eva Thoft.

Det andet væsentlige område, der skal arbejdes med for at skabe tillid på en arbejdsplads, er kerneopgaven:

- Hvis ledelse og medarbejder ikke har samme opfattelse af kerneopgaverne, så vil ledelsens beslutninger virke uforståelige. Hvis man ikke giver kerneopgaverne fokus, så opstår der frustrationer og mistillid. Mange steder agerer man som om, man har samme opfattelse af kerneopgaverne, men graver man lidt dybere, så vil det vise sig, at der er vidt forskellige opfattelser.

INGEN ERSTATNING FOR PSYKISK ARBEJDSMILJØ

Social kapital og psykisk arbejdsmiljø handler om nogle af de samme ting, men det er ikke det samme.

Den væsentlige forskel er, at psykisk arbejdsmiljø har fokus på jobbet og de faktorer som kan belaste i jobbet, mens social kapital er et kendetegn ved arbejdspladsen og de relationer, der er der. Og det er vigtigt at være opmærksom på at man godt kan have en arbejdsplads med en høj social kapital, hvor folk samtidig bliver belastet af en stor arbejdsmængde. Derfor skal man fortsat holde øje med det psykiske arbejdsmiljø og arbejdspresset.

Til gengæld er der ingen tvivl om, at en høj social kapital godt kan være med til at forbedre mange af de stressproblematikker, man slås med i dag. Her er det tit sådan, at stress opstår i kølvandet på uklarhed omkring arbejdsopgaverne. Derudover er anerkendelse et vigtigt element i at opbygge både et godt psykisk arbejdsmiljø og social kapital.

- Tidligere var arbejdsopgaverne mere klare og afgrænsede, men i dag kan det være svært for den enkelte at vurdere, hvornår man har udført et godt stykke arbejde. Her kan fælles mål og rammer samt anerkendelse give den enkelte medarbejder et godt pejlemærke om, hvorvidt vedkommende gør sit arbejde godt, vurderer Eva Thoft. ■

Think big act small

Navn: Kirsten Siksne

Stilling: Områdeleder, Aalborg Bibliotekerne pr. 1. november 2011

Karriereforløb: Bibliotekar, central ledelsesstøtte ved Aalborg Universitet, Bibliotekar, Institut for Samfundsudvikling og Planlægning, Informationsspecialist, Danfoss A/S.

Uddannelse: Afslutter Master of Public Administration i 2012, Bibliotekar DB i 2000, deltog i Bibliotekarforbundets første mentor-netværk med fokus på ledelse i 2009.

Alder: 38 år

Du kommer fra en stilling på et universitet og har tidligere arbejdet for Danfoss. Hvorfor vil du nu arbejde på et folkebibliotek?

- Jeg har altid drømt om at arbejde på et folkebibliotek. Jeg er drevet af ønsket om, at biblioteket skal være mere end bare et bibliotek. Jeg kan godt lide at tænke biblioteket som livsvigtigt for os alle. Det er ret så afgørende, at det, vi gør, gør vi til gavn for samfundet, og at vi er i stand til at diskutere kernen og de grundlæggende værdier i et folkebibliotek. Hvis ikke biblioteket allerede var opfundet, ville vi så opfinde det i dag?

Er der kulturforskelle mellem de tre sektorer?

- Det er dygtige og professionelle folk på Aalborg Bibliotekerne, men jeg kommer fra en verden med bundlinjer og profittankegang og senest fra et miljø med meget højt

ambitionsniveau og ansvar for at få ranket universitet blandt de bedste og mest prestigefyldte i verden. Det er nok den største forskel. Min vigtigste mission bliver at overbevise mine medarbejdere om, at det er nødvendigt at højne profil og ambitionsniveau ud fra filosofien »think big act small«.

Er der andet du kan tage med dig fra dine tidligere jobs?

- Jeg kan bidrage med strategisk politisk tænkning og synspunkter på de store brudflader. På universitet var jeg vant til samarbejde med »einsteinere og nobelpristagere« på tværs af professioner og fagskel. Jeg glæder mig til nye kunder i butikken og ser det som en fordel at være helt ny, fordi det er legitimt, at jeg stiller en masse spørgsmål. Jeg har blandt andet spurgt medarbejderne, hvordan de gør en forskel på Aalborg Bibliotekerne.

Du har været aktiv omkring efteruddannelse og netværk. Hvorfor?

- Det, der er afgørende for din succes og karriere, er din vilje til at flytte dig. Din kombination af personlighed og ambitioner, samt de rette relationer og netværk. Helt konkret får du viden og kontakter, som du har brug for, og så bliver man bedre til at reflektere. Det er et godt udgangspunkt, da fornyelse altid starter med én selv.

Dette er dit første lederjob. Hvilke tanker gør du dig om, hvad god ledelse er?

- Grundlæggende er god ledelse at udvikle og forstå andre mennesker. Det handler ikke så meget om, hvad man siger og gør, men mere om, hvem man er. Som leder må du nødvendigvis have et omverdensperspektiv, der gør, at du ser dine omgivelser som partnere og potentiale. En dygtig leder er også en leder, der kan begejstre, inspirere og motivere.

Hvordan har dine første to uger som områdeleder været?

- De har været meget inspirerende. Aalborg Bibliotekerne er et veldrevet bibliotek og har et fremragende miljø, og jeg har kun mødt dygtige og dedikerede medarbejdere. Jeg er meget imponeret over diversiteten i såvel opgaver som blandt medarbejdere og kunder. Det er fantastisk dejligt, og det glæder mig. Mangfoldighed skaber jo i virkeligheden det bedste grundlag for nytænkning i en organisation.

NYE STILLINGER

STILLINGSOPSLAG Alle henvendelser vedrørende stillingsopslag rettes til: DG Media as
St. Kongensgade 72 · 1264 København K
tlf: 70271155 · fax: 70 27 11 56
email: epost@dgmedia.dk
Bemærk venligst at fristerne nedenfor kun gælder stillingsannoncerne:

Nr. 01-2012: Udgivelsesdato 26.01

Bestillingsfrist 20.12.2011 kl. 12

Materialefrist 12.01.2012 kl. 12

Nr. 02-2012: Udgivelsesdato 23.02

Bestillingsfrist 27.01 kl. 12

Materialefrist 09.02 kl. 12

Nr. 03-2012: Udgivelsesdato 29.03

Bestillingsfrist 02.03 kl. 12

Materialefrist 15.03 kl. 12

RÅD OG ANBEFALINGER VED ANSØGNING

Ved deltidsstillinger under 29,6 timer skal der altid udstedes frigørelsesattest fra begyndelsen af et ansættelsesforhold, hvis der skal udbetales supplerende dagpenge. Du kan altid kontakte Bibliotekarforbundets Forhandlingsafdeling, hvis du har spørgsmål.

Kreativ kollega – med bøger på hjernen

Har du skæve idéer og erfaring, der kan definere fremtidens bibliotek?
Og brænder du for kultur- og informationsformidling?
Så er du måske vores nye bibliotekar.

I Furesø kommer du til at prøve kræfter med:

- Opstart og udvikling af et selvbetjent Kombibibliotek
- En smule kaos og rod
- Samarbejde med frivillige ildsjæle
- Udvikling af kreative tilbud til unge
- Arrangementer.

Vi søger en **udadventt og handlekraftig kollega**, der har lyst til at dele dagligdagen mellem to biblioteker: Farum og Hareskov. Du forstår at holde fast i dig selv og din faglighed og er samtidig åben og fleksibel overfor udvikling og input fra kollegaer og borgere.

Læs mere, og søg stillingen senest 1. januar via furesoe.dk/job.

www.furesoe.dk/job

BIBLIOTEKS LEDER

University College Syddanmark søger en visionær biblioteksleder med engagement og drivkraft.

DU FÅR ANSVARET for et udviklingsorienteret uddannelsesbibliotek med 19 medarbejdere, der arbejder tæt sammen med vores 14 uddannelser samt 10 videnscentre.

Vi arbejder projektorienteret på tværs af geografi og faggrænser, og vi er en del af studiemiljøet på vores fem campusser.

ER DU GOD til at udvikle biblioteket, til at lytte og tage beslutninger, til at lede og uddelegere, til at motivere og skabe et godt arbejdsmiljø, så har vi et job til dig med mange udviklingsmuligheder.

ANSØGNINGSFRIST:
17. januar 2012

Se hele opslaget på
ucsyd.dk/stillinger

UNIVERSITY COLLEGE
SYDDANMARK
UCSYD.DK

ESBJERG
HADERSLEV
KOLDING
AABENRAA
SØNDERBORG

GENOPSLAG

Bibliotekar til VIA Biblioteket, Campus Viborg

En 37 timers stilling (DB/cand.scient.bibl.) er ledig til besættelse pr. 1.2. 2012.

DINE OPGAVER vil være biblioteksfaglig vejledning og servicer af studerende og undervisere, undervisning, materialevalg, formidling af materialer, vidensregistrering (UC Viden) og opgaver i forbindelse med VIA Bibliotekernes tværgående arbejdsgrupper og projekter samt opgaver i forbindelse med bibliotekssystem, hjemmeside og studienet.

VI FORVENTER, at du har lyst til at undervise og vejlede, er god til at formidle, samarbejde og arbejde med uddannelser og har gode it-kompetencer.

Se hele opslaget på www.viauc.dk/job

Ansøgningsfrist: Fredag d. 30. december

VIA-Bibliotekerne er samlet i en tværgående organisation under Prorektoratet i VIA University College. Bibliotekerne har til opgave at være et centralt element i uddannelsernes samlede fysiske og virtuelle lærings- og studiemiljø, hvor undervisere, studerende, vidensmedarbejdere og bibliotekarer samarbejder om at opspore, udvælge, skaffe, vurdere, udvikle, anvende og formidle ny viden. VIA Bibliotekerne har 15 uddannelsesbiblioteker over hele Region Midtjylland, hvoraf en del er samlet i campusser. Læs mere på www.viauc.dk/bibliotekerne

Nu kan du også finde os på:

www.facebook.com/bibliotekarforbundet

I aktivitetskalenderen får du overblik over arrangementer og aktiviteter, som afholdes i Bibliotekarforbundets regi. Find flere oplysninger og helt aktuel oversigt over arrangementer i Kalenderen på Bibliotekarforbundets website på www.bf.dk/kalender. Abonner på »Bibliotekarforbundets nyhedsbrev« på www.bf.dk/nyhedsbreve for at modtage nyt omkring arrangementer.

JANUAR 2012

23.1. Musik på biblioteket (introduktion, samlingspleje og herunder formidling af musik).
Arrangør: Musikfaggruppen og DMBF i samarbejde med Odense Musikbibliotek.
Sted: Odense Musikbibliotek.

30.1. Introduktion til klassisk musik I – Ældre musik. Perioder, store komponister, værker og biblioteksformidling.
Arrangør: Musikfaggruppen og Dansk Musik Biblioteks Forening i samarbejde med Odense Musikbibliotek.
Sted: Odense Musikbibliotek.

FEBRUAR 2012

6.2. Introduktion til klassisk musik II – Yngre musik. Perioder, store komponister, værker og branche.
Arrangør: Musikfaggruppen og DMBF i samarbejde med Odense Musikbibliotek.
Sted: Odense Musikbibliotek.

8.2. Photoshop-kursus for studerende.
Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

27.2. Introduktion til rytmisk musik I - Jazz. Perioder, store musikere, værker og branche.
Arrangør: Musikfaggruppen og DMBF i samarbejde med Odense Musikbibliotek.
Sted: Odense Musikbibliotek.

28. 2: Lær at skrive journalistisk – arrangement for studerende.
 Få redskaberne til at blive en bedre skribent.
Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

29. 2 - 2.3: TR-uddannelse Modul A 2012.
Sted: ByggeCentrum Middelfart.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

MARTS 2012

5.3. Introduktion til rytmisk musik II – Rock/Pop. Perioder, store musikere, værker og branche.
Arrangør: Musikfaggruppen og DMBF i samarbejde med Odense Musikbibliotek.
Sted: Odense Musikbibliotek.

9.-10. marts 2011: Statsgruppens internatmøde 2012: Kreativitet og nytænkning i dit arbejdsliv.
Sted: Sinatur Sixtus Hotel, Middelfart.
Arrangør: Statsgruppen.

12.3. Introduktion til folkemusik/roots. Historie, musikere, branche.
Arrangør: Musikfaggruppen og DMBF i samarbejde med Odense Musikbibliotek.
Sted: Odense Musikbibliotek.

19.3. Musik og nye medier (iPhone, iPod, podcasts og musikprogrammering).
Arrangør: Musikfaggruppen og DMBF i samarbejde med Odense Musikbibliotek.
Sted: Odense Musikbibliotek.

26.3. Introduktion til Spilsæsonen 2012.
Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.
Arrangør: Bibliotekarforbundet i samarbejde med Dansk Spilråd.

28.3. Introduktion til Spilsæsonen 2012.
Sted: Vejle Bibliotek.
Arrangør: Bibliotekarforbundet i samarbejde med Dansk Spilråd.

APRIL 2012

11.4. Introduktion til Spilsæsonen 2012.
Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.
Arrangør: Bibliotekarforbundet i samarbejde med Dansk Spilråd.

17.4. TR-uddannelse Modul B 2012 (Vest).
Sted: Scandic Bygholm Park Horsens.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

19.4. TR-uddannelse Modul B 2012 (Øst).
Sted: Bibliotekarernes Hus, Frederiksberg.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

25.4. TR-OK Landsmøde 2012 (Kravudtagelse).
Sted: Kulturøen Middelfart Bibliotek.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

JUNI 2012

6.-8.6. TR-uddannelse Modul C 2012.
Sted: ByggeCentrum Middelfart.
Arrangør: Bibliotekarforbundet.

LET DIN JOBSØGNING

MED EN JOBAGENT

Opret en jobagent på www.bibliotekarjob.dk

PARTNER I PROFILJOB.DK

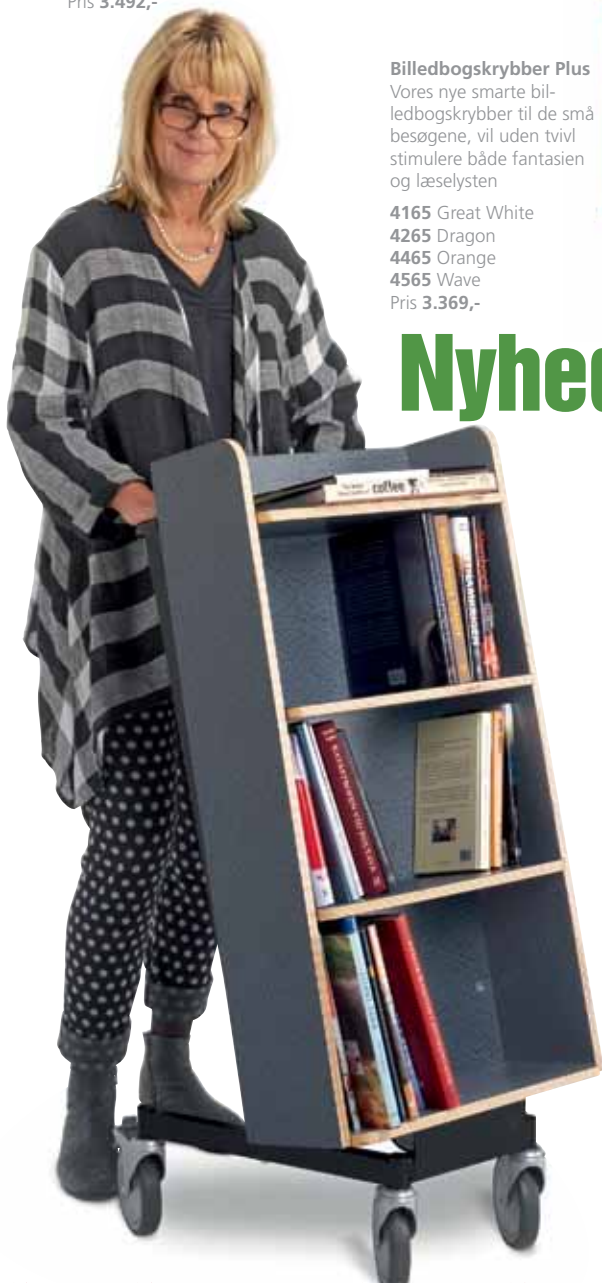
I kan nå det endnu!

Her er nogle julegaveideer til dit bibliotek og der findes mange flere i vores netbutik www.eurobib.com. God jul!

Bogvogn Halland Virrvarr

Endnu en ny udgave af den mest populære bogvogn Halland. Materialet er laminat/plywood og udført i det klassiske mønster Virrvarr designet af Sigvard Bernadotte. Fås til og med december 2012 eller så længe lager haves!

42167 Halland Virrvarr
Pris 3.492,-

Nyhed!

Billedbogskrybber Plus

Vores nye smarte billedbogskrybber til de små besøgene, vil uden tvivl stimulere både fantasien og læseysten

4165 Great White
4265 Dragon
4465 Orange
4565 Wave
Pris 3.369,-

Nyhed!

Nyhed!

Quattro Plus

Elegant, firesidet modul til fronteksponering af bøger, tidsskrifter, AV materialer m.m. Placér dit materiale i akrylholderne (bestilles separat) og få en optimal eksponering. Quattro Plus fås i fem forskellige farver. Højde 1540 mm.

4458 Hvid
4459 Sort
4460 Orange
4461 Lime
4462 Blå
Pris 4.255,-

Eurobib® direct

Få mere for pengene og bestil bøger hos SAXO

- Op til 38% rabat på nyheder
- Levering 1-5 hverdage
- Indkøb uden binding
- Fuld returret
- SKI-godkendt

DIN PRIS
79,96
Eks. moms

P.C. Cast & Kristin Cast
Vækket

8. bind i historien om Zoey i serien Nattens hus.

DIN PRIS
159,96
Eks. moms

Julie Hastrup
Blodig genvej

3. bind i den populære krimi-serie om Rebekka Holm.

Hanne-Vibeke Holst
Undskyldningen

Endelig nyt fra Hanne-Vibeke Holst med en nordjysk familie i centrum.

DIN PRIS
159,96
Eks. moms

DIN PRIS
199,96
Eks. moms

Sif Orellana

Spilopper & stjernes kud

- Opskrifter, tips og idéer til familier med børn.

Kontakt salgschef
Niels Christensen
for information på
niels@saxo.com

SAXO Bøger på nettet

www.saxo.com